

Lovforslag nr. L 29

Folketinget 2015-16

Fremsat den 8. oktober 2015 af udenrigsministeren (Kristian Jensen)

Forslag

til

Lov om omdannelse af retsforbeholdet til en tilvalgsordning

§ 1. Danmark deltager i Den Europæiske Unions samarbejde om et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed, jf. tredje del, afsnit V, i traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde, på grundlag af tilvalgsordningen beskrevet i bilaget til protokol nr. 22 om Danmarks stilling, der er knyttet til Lissabon-traktaten.

§ 2. Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Stk. 2. § 3 har virkning den første dag i måneden, der følger efter meddelelsen til de andre EU-medlemsstater om overgang til tilvalgsordningen, jf. § 1.

§ 3. I lov nr. 447 af 11. oktober 1972 om Danmarks tiltrædelse af De Europæiske Fællesskaber, som bl.a. ændret

ved § 2 i lov nr. 322 af 6. juni 1998 og senest ved § 2 i lov nr. 321 af 30. april 2008, foretages følgende ændringer:

1. I § 3 indsættes som *stk. 3*:

»Stk. 3. Retsakter, der er vedtaget til udbygning af Schengen-reglerne, og som Danmark har tiltrådt på mellemstatsligt grundlag, sættes i kraft i Danmark i det omfang, de efter EU-retten er umiddelbart anvendelige.«

2. § 4, nr. 14, litra a, ophæves.

Nr. 14, litra b, bliver herefter nr. 14, litra a.

§ 4. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
  - 1.1. Politisk aftale samt regeringsanalyse om samarbejdet om retlige og indre anliggender
2. Lovforslagets hovedindhold
  - 2.1. Baggrund om retsforbeholdet
  - 2.2. Gældende ret for EU-samarbejdet om retlige og indre anliggender
    - 2.2.1 Det strafferetlige og politimæssige samarbejde
    - 2.2.2 Samarbejdet inden for det civil-, handels- og familieretlige område
    - 2.2.3 Samarbejdet vedrørende grænsekontrol, asyl og indvandring
  - 2.3. Tilvalgsordningen
    - 2.3.1 Tilvalgsordningen i hovedtræk
    - 2.3.2 Hvad bliver Danmark bundet af?
    - 2.3.3 Nærmere om tilvalg på forslagsstadiet
    - 2.3.4 Nærmere om efterfølgende tilvalg
    - 2.3.5 Tredjelandsaftaler
    - 2.3.6 Omfanget af EU's eksterne kompetence
    - 2.3.7 Tilvalg af eksisterende rådsafgørelser om tredjelandsaftaler
    - 2.3.8 Schengen-samarbejdet
    - 2.3.9 Særligt om eksisterende Schengen-retsakter
3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet
5. Administrative konsekvenser for borgerne
6. Miljømæssige konsekvenser
7. Forholdet til EU-retten
8. Hørte myndigheder og organisationer mv.
9. Sammenfattende skema

1. Indledning

Formålet med lovforslaget er at gøre det muligt for Danmark at omdanne det nuværende retsforbehold til en tilvalgsordning.

Med en tilvalgsordning bestemmer Danmark selv, hvilke dele af EU's samarbejde om retlige og indre anliggender, Danmark skal deltage i, og hvilke dele Danmark skal stå uden for.

Forligspartierne har i de politiske aftaler af 10. december 2014 og 17. marts 2015 (bilag 3 og 4) fastlagt de politiske rammer for tilvalg af RIA-retsakter. Aftalerne er udtryk for en grundlæggende politisk forståelse mellem de deltagende partier på de områder, aftalerne dækker. En ændring af aftalerne forudsætter enighed mellem aftalepartierne.

Aftalepartierne er enige om, at den danske udlændingepolitik fortsat skal fastlægges i Danmark. Det indebærer, at aftalepartierne ikke vil støtte tilvalg af retsakter vedrørende asyl og indvandring, som Danmark i dag står udenfor. Fremtidige tilvalg af retsakter om asyl og indvandring forudsætter enighed blandt aftalepartierne. Dermed har hvert af aftalepartierne som en ekstra forsikring vetoret, hvis det nogen

sinde skulle blive aktuelt at overveje et tilvalg på asyl- og indvandringsområdet.

Med EU's samarbejde om retlige og indre anliggender – også kaldet RIA-samarbejdet – forstås i dette lovforslag foranstaltninger, der efter det gældende traktatgrundlag vedtages på grundlag af tredje del, afsnit V, i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde om et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed samt persondataskyttelse i relation til politi- og strafferet efter samme traktats artikel 16.

I forbindelse med Lissabon-Traktaten fik Danmark indrømmet en særlig ret til at overgå til en tilvalgsordning, der svarer til den, som Storbritannien og Irland er omfattet af. Den danske tilvalgsordning er fastlagt i bilaget til protokol nr. 22 om Danmarks stilling, der er knyttet til Lissabon-Traktaten. Forbeholdsprotokollen (herefter benævnt »Protokol nr. 22«) er vedlagt som bilag 2 til nærværende lovforslag.

Omdannelse af retsforbeholdet sker ved, at regeringen i givet fald meddeler de øvrige EU-medlemsstater, at Danmark ønsker at overgå til tilvalgsordningen. Tilvalgsordningen får virkning fra den første dag i den måned, der følger efter meddelelsen herom fra den danske regering.

Lovforslaget indebærer, at Folketinget i medfør af grundlovens § 19 giver sit samtykke til, at regeringen på Danmarks vegne afgiver en sådan meddelelse til de øvrige EU-medlemsstater, og at beslutning om tilvalg af enkelte retsakter, såvel eksisterende som fremtidige, efter overgang til en tilvalgsordning træffes af regeringen efter forelæggelse for Folketingets Europaudvalg i overensstemmelse med de procedurer, der er udviklet i praksis gennem aftaler mellem Europaudvalget og regeringen.

Det bemærkes, at regeringen på baggrund af nærværende lovforslag agter at tilvælge de i alt 26 eksisterende RIA-retsakter, der er opregnet i bilag 5 til lovforslaget, samt den kommende forordning om Europol umiddelbart efter en eventuel overgang til tilvalgsordningen. For så vidt angår disse retsakter anses Europaudvalgs-proceduren for gennemført med Folketingets vedtagelse af dette lovforslag.

På de områder af retssamarbejdet, som ikke vedrører asyl og indvandring, er det aftalepartiernes pejlemærke at tilvælge den lovgivning, som enten giver konkrete fordele for borgere og virksomheder, eller hvor det vurderes at være gavnligt for Danmark at bidrage aktivt til udviklingen fremadrettet. Ambitionen er at gøre det sværere at være kriminel, tryggere at være borger og lettere at være virksomhed i Danmark.

Det nævnes bl.a. i den politiske aftale af 17. marts 2015, at det skal være lettere for borgerne og virksomhederne, når de handler på tværs af grænserne. Når en kunde eller leverandør går konkurs i et andet EU-land, når regningerne ikke bliver betalt, eller når krav skal inddrives. I alle de tilfælde skal danske borgere have mindst lige så gode vilkår som alle andre i Europa, og danske virksomheder skal sikres fair og lige konkurrencevilkår i Europa.

I stedet for at være udelukket fra deltagelse i dette samarbejde, får Danmark med tilvalgsordningen en ret til - fra sag til sag - at tilvælge de enkelte RIA-retsakter og dermed blive omfattet af den tilvalgte retsakt på lige fod med de øvrige medlemsstater.

Der er alene tale om en valgmulighed for Danmark. Der er således ikke pligt til, at Danmark tilvælger retsakter. Danmark kan ikke blive bundet af nye retsakter, som Danmark ikke selv har tilvalgt, jf. nærmere neden for i punkt 3.

Lovforslaget indebærer, at der på RIA-området overlades beføjelser til EU's institutioner, jf. grundlovens § 20. Der henvises til redegørelse for visse forfatningsretlige spørgsmål i forbindelse med Danmarks ratifikation af Lissabon-Traktaten (se denne redegørelse side 86 f.). Lovforslaget skal således behandles efter proceduren i grundlovens § 20, hvilket medfører, at lovforslaget - hvis lovforslaget ikke vedtages af et flertal på fem sjettedele af Folketingets medlemmer, og regeringen opretholder lovforslaget - skal forelægges folketingsvælgerne til godkendelse eller forkastelse efter de regler for folkeafstemninger, der er fastsat i grundlovens § 42.

Tilvalgsordningen foreslås lovteknisk gennemført ved en ændring af lov nr. 447 af 11. oktober 1972 om tiltrædelse af

De Europæiske Fællesskaber med senere ændringer (tiltrædelsesloven).

1.1. Politisk aftale samt regeringsanalyse om samarbejdet om retlige og indre anliggender

Den 10. december 2014 indgik Socialdemokraterne, Venstre, Det Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti »Aftale om Danmark i Europol«. Aftalepartierne indgik endvidere den 17. marts 2015 »Aftale om tilvalg af retsakter på området for retlige og indre anliggender«. Aftalerne er optrykt som henholdsvis bilag 3 og bilag 4 til lovforslaget.

I medfør af den politiske aftale af 10. december 2014 ned-sattes en analysegruppe om omdannelse af Danmarks retsforbehold til en tilvalgsordning. Analysegruppen fik til opgave at gennemføre en analyse af EU-lovgivningen på RIA-området med fokus på de retsakter, som Danmark på grund af retsforbeholdet ikke har været en del af. Analysegruppens arbejde mundede ud i regeringsanalysen »Samarbejdet om retlige og indre anliggender - en analyse af EU-lovgivning omfattet af retsforbeholdet«, der blev offentliggjort i marts 2015. Redegørelsen findes på Udenrigsministeriets hjemmeside (www.um.dk) såvel som på Justitsministeriets hjemmeside (www.jm.dk).

2. Lovforslagets hovedindhold

2.1. Baggrund om retsforbeholdet

Grundlaget for det danske retsforbehold er bestemmelsen i Edinburgh-afgørelsen fra 1992 om, at Danmark alene deltager i RIA-samarbejdet på mellemstatsligt grundlag. Edinburgh-afgørelsen er stadig gældende.

Edinburgh-afgørelsens formulering af retsforbeholdet indebærer, at Danmark i 1992 deltog fuldt ud i RIA-samarbejdet. Det skyldtes, at RIA-samarbejdet på det tidspunkt netop var mellemstatsligt (den daværende søjle 3). Edinburgh-afgørelsen betød således, at forbeholdet først ville få virkning, hvis dele af RIA-samarbejdet blev flyttet til det klassiske EU-samarbejde, dvs. det såkaldte overstatslige samarbejde (den daværende søjle 1).

Det skete delvist med Amsterdam-Traktaten i 1999, hvor samarbejdet om henholdsvis grænsekontrol, asyl og indvandring samt civil-, handels- og familieret overgik fra at være mellemstatsligt til at være overstatsligt. Dermed blev retsforbeholdet aktualiseret for denne del af RIA-samarbejdet. Det strafferetlige og politimæssige samarbejde forblev imidlertid på et mellemstatsligt grundlag, og dermed havde retsforbeholdet ikke virkning for denne del af samarbejdet.

Amsterdam-Traktaten medførte endvidere, at det såkaldte Schengen-samarbejde blev integreret i det traktatmæssige EU-samarbejde.

Amsterdam-Traktatens ændringer nødvendiggjorde, at bestemmelserne fra Edinburgh-afgørelsen blev omsat i en særlig forbeholdsprotokol til traktaterne, der fastlagde Danmarks stilling på området.

Med Lissabon-Traktaten fra december 2009 blev det resterende mellemstatslige RIA-samarbejde, dvs. det strafferetlige og politimæssige samarbejde, overflyttet til den overstatslige ramme i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde. Traktatafsnittet ændrede samtidig navn til »Et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed«.

Retsforbeholdet omfatter således i dag hele RIA-samarbejdet. Protokol nr. 22 blev i forbindelse med Lissabon-Traktaten tilpasset for at afspejle denne nye situation.

2.2. *Gældende ret for EU-samarbejdet om retlige og indre anliggender*

EU-samarbejdet om retlige og indre anliggender fremgår i det gældende traktatgrundlag af tredje del, afsnit V, i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (artikel 67 – 89).

Første del af dette traktatafsnit indeholder i kapitel 1 en række almindelige bestemmelser vedr. RIA-samarbejdet efterfulgt af i alt 4 kapitler for hvert af de enkelte politikområder under RIA-samarbejdet. Det drejer sig om politikker for grænsekontrol, asyl og indvandring (kapitel 2, artikel 77-80); samarbejdet om civilretlige spørgsmål, herunder familie- og handelsret (kapitel 3, artikel 81) samt retligt samarbejde i straffesager (kapitel 4, artikel 82) og politisamarbejde (kapitel 5, artikel 87-89).

For en uddybende gennemgang af EU-lovgivningen under politikområderne henvises til kapitel 7 og 8 i regeringsredegørelsen fra marts 2015 »Samarbejdet om retlige og indre anliggender – en analyse af EU-lovgivning omfattet af Retsforbeholdet«. Redegørelsen findes på Udenrigsministeriets hjemmeside (www.um.dk) såvel som på Justitsministeriets hjemmeside (www.jm.dk).

Hovedelementerne i RIA-samarbejdets politikområder kan sammenfattes som følger:

2.2.1 *Det strafferetlige og politimæssige samarbejde*

Det strafferetlige samarbejde sigter mod et højt sikkerhedsniveau ved hjælp af samarbejde om forebyggelse og bekæmpelse af organiseret og anden kriminalitet, herunder menneskehandel, overgreb mod børn, ulovlig narkotikahandel, ulovlig våbenhandel, korruption og svig. Bekæmpelse af terror indgår i stigende grad som et centralt samarbejdsområde. Politisamarbejdet finder sted både direkte mellem de nationale politimyndigheder og gennem den europæiske politienhed, Europol. Politisamarbejdet omfatter bl.a. operativt samarbejde vedrørende forebyggelse, afsløring og efterforskning af kriminelle handlinger, samarbejde om udveksling og analyse af relevante oplysninger vedrørende kriminalitet, uddannelsesmæssigt samarbejde og samarbejde mellem forbindelsesofficerer. Det strafferetlige samarbejde omfatter bl.a. gensidig retshjælp i straffesager, samarbejde om udlevering mellem medlemsstaterne, gensidig anerkendelse af retsafgørelser og indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes straffelovgivninger, herunder vedrørende straffene for organiseret kriminalitet, terrorisme og ulovlig narkotikahandel. Det strafferetlige samarbejde finder ligeledes sted direk-

te mellem de relevante myndigheder i medlemsstaterne samt gennem Eurojust (samarbejdet mellem medlemsstaternes anklagemyndigheder).

2.2.2 *Samarbejdet inden for det civil-, handels- og familieretlige område*

Det civilretlige samarbejde skal bl.a. sikre en effektiv adgang til domstolene. Samarbejdet om civilretlige spørgsmål med grænseoverskridende virkning omfatter navnlig foranstaltninger, der er nødvendige for det indre markeds funktion. Området omfatter blandt andet gensidig anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser, samarbejde om forkyndelse på tværs af grænserne, etableringen af et civilretligt netværk til fremme af det praktiske samarbejde og regler om visse grænseoverskridende spørgsmål vedrørende f.eks. bevisoptagelse og konkurs. På familierettens område er der vedtaget retsakter om visse grænseoverskridende spørgsmål som f.eks. arveret, underholdspligt, skilsmisse og separation samt forældreansvar, herunder internationale børnebortførelser.

2.2.3 *Samarbejdet vedrørende grænsekontrol, asyl og indvandring*

Dette samarbejde har til formål at skabe et område uden indre grænsekontrol med en fælles europæisk asyl- og indvandringspolitik. Der sigtes mod en forbedret forvaltning af indvandring til EU og et fælles europæisk asylsystem. Ulovlig indvandring skal bekæmpes, herunder gennem etablering af et partnerskab med oprindelses- og transitlandene bl.a. med henblik på at styrke kapaciteten til at håndtere migrationsstrømme. Et centralt område er Schengen-samarbejde om kontrollen af de ydre grænser, herunder den fælles visum-politik. EU etablerede pr. 1. maj 2005 et grænseagentur, FRONTEX, der bistår medlemsstaterne med kontrollen af EU's ydre grænser. Det følger af den politiske aftale af 10. december 2014 om Danmark i Europol (optrykt som bilag 3), at Danmark ikke deltager i EU-samarbejdet om asyl og indvandring.

2.3. *Tilvalgsordningen*

I Protokol nr. 22 findes en adgang for Danmark til at ændre retsforbeholdet til en tilvalgsordning. Denne tilvalgsmodel svarer til den gældende ordning for Storbritannien og Irland.

Det fremgår således af artikel 8, stk. 1, i Protokol nr. 22, at Danmark til enhver tid i overensstemmelse med sine forfatningsmæssige bestemmelser kan meddele de andre medlemsstater, at protokollens regelsæt om Danmarks nuværende retsforbehold erstattes af bestemmelser om en tilvalgsordning. Denne ordning er beskrevet i et bilag til protokollen. Overgangen får ifølge Protokollen EU-retlig virkning den første dag i den måned, der følger efter meddelelsen.

2.3.1 *Tilvalgsordningen i hovedtræk*

En omdannelse af det gældende retsforbehold til en tilvalgsordning ændrer ikke på udgangspunktet om, at Danmark ikke deltager i – og ikke bliver bundet af – retsakter, der vedtages med hjemmel i Traktaten om Den Europæiske

Unions Funktionsmådes RIA-afsnit. Det følger i øvrigt af artikel 7 i bilaget til Protokol nr. 22, at Danmark heller ikke deltager i de EU-regler, der vedrører persondataskyttelse inden for det strafferetlige og politimæssige samarbejde, og som er vedtaget med hjemmel i denne traktats artikel 16, såfremt Danmark ikke har tilvalgt de pågældende retsakter inden for det strafferetlige og politimæssige samarbejde.

Omdannelsen til en tilvalgsordning indebærer derimod som noget nyt, at Danmark – sag for sag – får ret til at træffe beslutning om at deltage i samarbejdet om den pågældende retsakt mv.

Tilvalgsordningen er i sine grundtræk ganske enkel. Den giver Danmark ret til, når et forslag til en ny retsakt fremlægges i Rådet, at vælge at deltage i forhandlingerne om retsaktforslaget og senere deltage i vedtagelsen af retsакten og dermed blive bundet af den.

Alternativt kan Danmark vente, til retsакten er vedtaget, og på et hvilket som helst tidspunkt herefter vælge at blive omfattet af retsакten på lige fod med de øvrige medlemsstater, også selv om Danmark ikke deltog i vedtagelsen af retsакten.

Hvis Danmark afholder sig fra at tilvælge en retsакt, vil det fortsat være sådan, at Danmark ikke deltager i den pågældende retsакt og ikke er bundet af den. Der er ikke efter tilvalgsordningen noget krav om, at Danmark efter et vist tidsrum tilvælger en retsакt. Danmark kan vælge permanent at stå udenfor.

Det er således Danmark selv, der beslutter, hvilke dele af RIA-samarbejdet Danmark ønsker at være en del af.

Den 1. december 2014 udløb en overgangsordning i medfør af den særlige overgangsprotokol til Lissabon-Traktaten (protokol nr. 36), hvorefter Kommissionen og EU-domstolen fik fulde beføjelser hvad angår traktatbrudssager for medlemsstaters manglende efterlevelse af forpligtelserne under eksisterende mellemstatslige retsакter på det politi- og strafferetlige område. Under det gældende retsforbehold fremgår det indirekte af artikel 2 i protokol 22, at Danmark fortsat har en særstilling på dette område. Med en omdannelse af retsforbeholdet til en tilvalgsordning omfattes Danmark af en ny artikel 2, der fremgår af bilaget til Protokollen. Overgangen til tilvalgsordningen medfører, at særstillingen for Danmark med hensyn til eksisterende mellemstatslige retsакter på det politi- og strafferetlige område ophører.

2.3.2 Hvad bliver Danmark bundet af?

Et tilvalg er bindende. Det gælder, hvad enten det foretages på forslagsstadiet eller efter vedtagelsen af retsакten. Heraf følger, at Danmark herefter er bundet af den vedtagne retsакt på lige fod med de øvrige medlemsstater. Dette gælder også, selv om Danmark i sidste ende stemmer imod et tilvalgt forslag til retsакt.

Afledte retsакter, der vedtages med hjemmel i en tilvalgt retsакt – dvs. delegerede retsакter og gennemførelsesretsакter svarende til bekendtgørelser efter dansk ret – binder også Danmark.

Danmark er ikke bundet af fremtidige ændringer til en tilvalgt retsакt, og Danmark vil ikke være forpligtet til at tilvælge ændringer. Danmark bliver heller ikke bundet af andre retsакter med tilknytning til den retsакt, som Danmark oprindeligt tilvalgte.

Danmark bliver kun bundet af andre retsакter – hvad enten der er tale om ændringsretsакter eller retsакter, der i øvrigt videreudvikler samarbejdet – hvis Danmark selv beslutter sig for at tilvælge de pågældende nye eller ændrede retsакter.

Der gælder særlige regler vedrørende EU's tredjelandssaf-taler (den eksterne kompetence) og vedrørende Schengen-samarbejdet, jf. afsnit 2.3.6 og 2.3.8.

Hvis Danmark ikke tilvælger en ændringsretsакt, er udgangspunktet, at den oprindelige retsакt, som Danmark i sin tid tilvalgte, fortsat vil være gældende for Danmark på de betingelser, der fremgår af den oprindelige retsакt.

Hvis Danmark beslutter ikke at deltage i den ændrede ud-gave af en eksisterende retsакt, kan de øvrige medlemsstater opfordre Danmark til at tilslutte sig ændringsretsакten, hvis den bliver uanvendelig som følge af, at Danmark ikke har tilvalgt ændringerne til den. Danmark har derefter et vist tidsrum til at tage stilling. Hvis Danmark fortsat vælger ikke at deltage, kan de andre medlemsstater vælge at udelukke Danmark fra den oprindelige retsакt. Dette betyder, at den eksisterende foranstaltning ophører med at være bindende for eller finde anvendelse på Danmark. Dette følger af artikel 5, stk. 2, i bilaget til Protokol nr. 22. Der er ikke eksempler på, at mekanismen har været anvendt i forhold til Storbritannien og Irland.

Det fremgår af erklæring nr. 26 til Lissabon-Traktaten, at når en medlemsstat vælger ikke at deltage i en foranstaltning inden for RIA-området, har Rådet mulighed for en indgående drøftelse af mulige følger og virkninger af, at den pågældende medlemsstat ikke deltager i foranstaltningen. I erklæringen understreges det endvidere, at enhver medlemsstat kan opfordre Kommissionen til at undersøge situationen på grundlag af artikel 116 i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde, der fastlægger en procedure for fjernelse af forskelle, som forvansker konkurrencevilkårene på det indre marked. Erklæringen sigter således navnlig til situationer, hvor en medlemsstats manglende tilvalg vil kunne skabe ulige konkurrencevilkår eller andre lignende virkninger for de øvrige medlemsstater. I forhold til erfaringerne med den britiske og irske ordning har der ikke været eksempler på, at denne mekanisme har været anvendt.

2.3.3 Nærmere om tilvalg på forslagsstadiet

Et tilvalg på forslagsstadiet betyder, at Danmark deltager i forhandlinger om forslaget til retsакten og senere i retsакtens vedtagelse. Det fremgår af artikel 3, stk. 1, i bilaget til Protokol nr. 22. Som nævnt er tilvalget – også på forslagsstadiet – bindende og kan ikke trækkes tilbage. Danmark tilvælger forslaget, som det ser ud ved fremsættelsen. Forslaget vil selvsagt kunne ændre sig i løbet af forhandlingerne, herunder i Rådets forhandlinger med Europa-Parlamentet.

Tilvalget binder Danmark til at acceptere den endelige retsakt som vedtaget.

Eneste modifikation gælder, når Danmark har tilvalgt et forslag til retsakt, og det måtte være Danmarks nej-stemme, der ender med at blive afgørende for, at forslaget i sidste ende ikke kan vedtages. Dette gælder også på området med enstemmighed vedrørende en foranstaltning inden for familieretten.

I dette tilfælde medfører en særlig mekanisme i tilvalgsordningen, at Rådet kan se bort fra Danmark og vedtage den pågældende retsakt. Herefter vil retsakten ikke gælde for Danmark, dvs. Danmark bliver ikke bundet af retsakten, selv om Danmark havde tilvalgt forslaget ved fremsættelsen.

Denne mekanisme fremgår af artikel 3, stk. 2, i bilaget til Protokol nr. 22. Der er imidlertid ikke tale om et egentligt fravalg fra dansk side, men derimod om en udelukkelse af Danmark foretaget af de øvrige medlemsstater. Den tilsvarende mekanisme i den britiske og irske tilvalgsordning har ikke været anvendt.

Denne særregel følger princippet om, at en medlemsstat med forbehold ikke kan forhindre de andre lande i at udvikle EU-samarbejdet på det pågældende område.

Der gælder en frist på tre måneder for tilvalg på forslagsstadiet. Dette er formuleret således, at et tilvalg af en retsakt på forslagsstadiet skal ske senest tre måneder efter, at et forslag eller initiativ er blevet fremlagt for Rådet. Dette fremgår af artikel 3, stk. 1, i bilaget til Protokol nr. 22. Et tilvalg sker ved skriftlig meddelelse fra den danske regering til Rådets formand. Rådets almindelige regler om beregning af frister, som er fastlagt i Rådets forordning nr. 1182/71 af 3. juni 1971 om fastsættelse af regler om tidsfrister, datoer og tidspunkter, finder anvendelse.

I forhold til tre-måneders fristen for tilvalg på forslagsstadiet antages det, at et forslag eller initiativ er »fremlagt« på den dag, hvor forslaget fordeles til Rådets medlemmer som et rådsdokument i alle officielle sprogversioner.

Hvis Rådet beslutter at ændre retsgrundlaget for en påtænkt retsakt fra en traktatbestemmelse, der ikke er omfattet af forbeholdet, til en bestemmelse, der er omfattet af forbeholdet, antages det, at fristen løber fra den dag, hvor Rådet beslutter at konsultere Europa-Parlamentet om retsakten baseret på det ændrede retsgrundlag.

For så vidt angår forhandling om indgåelse af EU-aftaler med tredjelande fremlægger Kommissionen først et formelt forslag, når forhandlingerne er afsluttet. Forslaget/forslagene vil da gå ud på, at Rådet undertegner og/eller godkender aftalen. Et tilvalg på forslagsstadiet vil skulle ske senest tre måneder efter fremsættelse af det formelle kommissionsforslag om undertegnelse/godkendelse af en aftale.

2.3.4 Nærmere om efterfølgende tilvalg

Danmark kan tilvælge RIA-retsakter efter deres vedtagelse. Danmark bliver i så fald bundet af det resultat, de øvrige medlemsstater samt Europa-Parlamentet er blevet enige om. Danmark har ikke haft stemmeret ved vedtagelsen af forslagene.

Tilvalg af en retsakt, efter at den er vedtaget i EU, kan ske på et hvilket som helst tidspunkt efter vedtagelsen.

Tilvalget skal »bekræftes« af Kommissionen inden for fire måneder. Kommissionen anfører om nødvendigt, at betingelserne for deltagelse er opfyldt, og vedtager de overgangsforanstaltninger, der er nødvendige i forbindelse med gennemførelsen af retsakten. Dette følger af tilvalgsordningens artikel 4, der henviser til reglerne om forstærket samarbejde i artikel 331, stk. 1, i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde.

Hvis Kommissionen finder, at betingelserne for deltagelse ikke er opfyldt, angiver den, hvilke bestemmelser der skal træffes for at opfylde disse betingelser, herunder eventuelle overgangsordninger. Kommissionen fastsætter i givet fald en tidsfrist for fornyet behandling af anmodningen. Efter udløbet af denne tidsfrist tager Kommissionen anmodningen op til fornyet behandling. Hvis Kommissionen finder, at betingelserne for deltagelse fortsat ikke er opfyldt, vil Danmark kunne henvise sagen til afgørelse i Rådet. Det følger af proceduren i artikel 331, stk. 1, i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde.

Proceduren er således en analog anvendelse af proceduren om forstærket samarbejde ifølge artikel 331, stk. 1, i Traktaten om den Europæiske Unions Funktionsmåde. Her gælder det, at Kommissionen skal bekræfte, at eventuelle betingelser for det forstærkede samarbejde er opfyldt, hvis yderligere medlemsstater vil tilslutte sig et allerede etableret forstærket samarbejde.

I relation til efterfølgende tilvalg under tilvalgsordningen vil der normalt ikke være særlige betingelser for deltagelse i samarbejdet. Det må derfor antages, at Kommissionen kun helt undtagelsesvist vil kunne finde, at betingelserne for et dansk ønske om efterfølgende tilvalg ikke er opfyldt.

Der er ikke eksempler på, at Kommissionen har opstillet særlige betingelser eller vedtaget overgangsforanstaltninger ved et efterfølgende tilvalg i forhold til Irland eller Storbritannien.

Adgang til efterfølgende tilvalg af retsakter efter tilvalgsordningen omfatter også de retsakter, der er vedtaget forud for det tidspunkt, hvor Danmark måtte beslutte sig for at omdanne forbeholdet til en tilvalgsordning (det såkaldte eksisterende *acquis*). I den forbindelse henvises til den politiske aftale om tilvalg af retsakter på området for retlige og indre anliggender af 17. marts 2015 (bilag 4 til lovforslaget).

2.3.5 Tredjelsaftaler

Ifølge tilvalgsordningen kan Danmark – modsat i dag – vælge at deltage i EU's aftaler med tredjelande, som vedtages med en hjemmel i RIA-afsnittet i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde.

Det er Rådet, der godkender såvel indledningen som afslutningen af forhandlinger med tredjelande.

Dette sker gennem vedtagelse af retsakter i form af rådsafgørelser. Til indledning bemyndiger Rådet i en afgørelse Kommissionen til at indlede forhandlingerne, og Rådet udsteder forhandlingsdirektiver.

Senere vedtager Rådet en afgørelse, der bemyndiger til undertegnelse af en færdigforhandlet aftale, samt en afgørelse om selve indgåelsen af aftalen. Dette fremgår af artikel 218, stk. 2 og 3, i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde.

Rådets afgørelse om undertegnelse tilkendegiver retsgrundlaget for EU's indgåelse af den påtænkte internationale aftale. Det vil sige både det indholdsmæssige retsgrundlag (f.eks. miljøpolitik, indre marked, transport, RIA) og EU-procedurereglerne for aftaleindgåelsen. Hvis det indholdsmæssige retsgrundlag både indeholder en RIA-bestemmelse og en anden bestemmelse i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde, vil rådsafgørelsen ifølge Rådets praksis blive delt op. Tilvalgsordningen indebærer, at Danmark kan tilvælge rådsafgørelserne om RIA-delene i aftalerne.

Hvis Danmark tilvælger afgørelsen om at indlede forhandlingerne vedrørende RIA-elementer i en aftale, binder dette tilvalg ikke Danmark til også at tilvælge Rådets senere afgørelser om undertegnelse og indgåelse af den endeligt forhandlede aftale.

Omvendt udelukker et manglende dansk tilvalg af afgørelsen om at indlede forhandlinger om en aftale principielt ikke Danmark fra senere at tilvælge afgørelserne om undertegnelse og indgåelse af det endelige forhandlingsresultat.

Danmark vil kunne tilvælge eventuelle RIA-retsakter, der efterfølgende måtte blive foreslået som udmøntning af generelle tredjelandsaftaler.

Hvis en afgørelse vedrørende en international aftale, som EU indgår, ikke indeholder en RIA-hjemmel, er den ikke omfattet af retsforbeholdet. Den er derfor bindende for Danmark som andre EU-retlige forpligtelser.

Det følger af reglerne om procedure for indgåelse af EU's aftaler med tredjelande og internationale organisationer, at Rådet godkender indledningen af forhandlingerne, vedtager forhandlingsdirektiver, bemyndiger undertegnelse og indgår aftalerne. Dette fremgår af artikel 218, stk. 2, i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde.

Praksis hos Storbritannien og Irland er, at det formelle tilvalg sker i relation til rådsafgørelserne om undertegnelse og/eller indgåelse af tredjelandsaftalen.

2.3.6 Omfanget af EU's eksterne kompetence

I det omfang Danmark tilvælger forordninger og direktiver mv. på RIA-området i medfør af tilvalgsordningens bestemmelser, bliver Danmark også omfattet af EU's eksterne kompetence på området.

Dette følger af de almindelige kompetenceregler for EU-samarbejdet. Således gælder det efter EU-retten, at der er ekstern kompetence for EU, når EU har udnyttet kompetencen til internt i EU at fastsætte regler i forordninger eller direktiver.

Denne retsstilling blev første gang fastlagt med AETR-sagen fra begyndelsen af 70'erne og fremgår efter Lissabon-Traktaten nu af artikel 3, stk. 2, i Traktaten om Den Europæ-

iske Unions Funktionsmåde. Denne bestemmelse fastslår, at EU bl.a. har enekompetence til at indgå internationale aftaler, når dette er nødvendigt for at give EU mulighed for at udøve sin kompetence på internt plan, eller for så vidt den kan berøre fælles regler eller ændre deres rækkevidde.

Spørgsmålet om, hvorvidt EU-regler på denne måde berøres, afhænger efter EU-Domstolens praksis bl.a. af, om den internationale aftale dækker et område, der allerede i vid udstrækning er reguleret af EU-regler.

EU's eksterne kompetence er i denne situation eksklusiv (enekompetence), hvilket bevirker, at medlemsstaterne ikke er beføjet til selv at indgå internationale aftaler med tredjelande inden for disse områder.

Et eksempel på dette er udtalelse A-1/13 fra EU-Domstolen vedrørende accept af nye landes tiltrædelse af den internationale børnebortførelseskonvention. EU-Domstolen fastslog, at konventionen henhørte under den del af det familieretlige område, der har grænseoverskridende karakter, og hvor EU har en intern kompetence i henhold til en traktatbestemmelse om civilretligt samarbejde, jf. artikel 81, stk. 3, i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde. Desuden havde EU udøvet denne kompetence ved at vedtage en forordning. På den baggrund fandt EU-Domstolen, at EU havde en ekstern kompetence på det område, som er genstand for konventionen. EU-Domstolen fastslog dernæst, at der var tale om en EU-enekompetence, da indgåelsen af aftaler med tredjelande om tiltrædelse til børnebortførelseskonventionen kunne berøre fælles EU-regler eller ændre deres rækkevidde.

I forhold til Storbritanniens og Irlands stilling har Rådets Juridiske Tjeneste i lyset af denne retspraksis konsekvent udtalt, at hvis disse medlemsstater har tilvalgt RIA-retsakter, er de også forpligtet til at deltage i EU's tredjelandsaftaler på retsaktens område. Heri ligger, at et tilvalg af en EU-retsakt også dækker EU's indgåelse af eksterne aftaler på det samme område.

2.3.7 Tilvalg af eksisterende rådsafgørelser om tredjelandsaftaler

Efter en omdannelse af retsforbeholdet til en tilvalgsordning vil Danmark som udgangspunkt også have mulighed for at tilvælge allerede eksisterende rådsafgørelser om EU's indgåelse af RIA-aftaler med tredjelande.

Selve disse aftaler kan efter omstændighederne være formuleret således, at det af aftalen udtrykkeligt fremgår, at de ikke gælder for Danmark. I så fald vil det bero på en nærmere afklaring mellem Kommissionen og det/de pågældende tredjeland(e), om aftalen skal ændres, inden Danmark kan tiltræde, eller om en ensidig erklæring fra EU til tredjelandet/tredjelandene vil være tilstrækkelig, såfremt Danmark ønsker at tilvælge en eksisterende aftale.

2.3.8 Schengen-samarbejdet

Danmark deltager (sammen med de øvrige nordiske lande) allerede i dag i Schengen-samarbejdet. En særlig teknikalitet i den gældende forbeholdsprotokol har gjort det mu-

ligt for Danmark at forblive tilknyttet – på mellemstatsligt grundlag – alle de Schengen-retsakter, der er vedtaget siden 1999.

Grundtrækkene i Schengen-teknikaliteten under det gældende danske forbehold vil blive bibeholdt med overgang til en tilvalgsordning.

Tilvalgsordningen medfører grundlæggende alene den ændring, at der fremover bliver tale om et egentligt tilvalg af de pågældende Schengen-retsakter, hvorefter Danmark deltager EU-retligt og fuldt ud på lige fod med de øvrige medlemsstater i samarbejdet.

Der gælder dog en særregel for Schengen-samarbejdet i forhold til den almindelige tilvalgsordning. Særreglen kendes allerede fra den gældende Schengen-teknikalitet i forbeholdsprotokollen, og den videreføres med tilvalgsordningen.

Ordnningen er den, at hvis Danmark ikke tilvælger en ny Schengen-retsakt, skal der træffes beslutning om, hvilke forholdsregler, der skal tages. Det betyder ultimativt en ekskludering af Danmark fra Schengen-samarbejdet. Det samme er tilfældet i dag med den gældende Schengen-teknikalitet.

Under tilvalgsordningen vil der tillige gælde den særregel på Schengen-området, at et dansk tilvalg af en Schengen-retsakt på forslagsstadiet også binder som et efterfølgende tilvalg af ethvert yderligere forslag til udbygning af den pågældende retsakt.

2.3.9 Særligt om eksisterende Schengen-retsakter

Det følger af forbeholdsprotokollens artikel 8, stk. 2, at alle de Schengen-retsakter, der er vedtaget forud for omdannelsen af forbeholdet til tilvalgsordningen, automatisk anses for tilvalgt af Danmark i forbindelse med, at Danmark afgiver meddelelse om at overgå til tilvalgsordningen.

Disse retsakter bliver bindende for Danmark som EU-ret 6 måneder efter, at den danske meddelelse om overgang til tilvalgsordningen får virkning. Dette følger af artikel 8, stk. 2 i Protokol nr. 22.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget vurderes ikke i sig selv at have økonomiske og administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner. Med tilvalgsordningen bliver det muligt for Danmark at deltage i EU-retsakter, der efter omstændighederne kan have økonomiske og administrative konsekvenser.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget vurderes ikke i sig selv at have økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet. Med tilvalgsordningen bliver det muligt for Danmark at deltage i EU-retsakter, der efter omstændighederne kan have økonomiske og administrative konsekvenser.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget vurderes ikke i sig selv at have administrative konsekvenser for borgerne. Med tilvalgsordningen bliver det muligt for Danmark at deltage i EU-retsakter, der efter omstændighederne kan have sådanne konsekvenser.

6. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget vedrører i sin helhed Danmarks forhold til EU på RIA-området. Lovforslaget muliggør, at det nuværende retsforbehold omdannes til den såkaldte tilvalgsordning, som er beskrevet i bilaget til protokol nr. 22 om Danmarks Stilling, der er knyttet til Lissabon-Traktaten. Danmark vil herefter – fra sag til sag – kunne deltage i samarbejdet om et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed i henhold til tredje del, afsnit V i Traktaten om den Europiske Unions Funktionsmåde.

8. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 1. september 2015 til den 29. september 2015 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

3F – Fagligt Fælles Forbund, Adipa, Adoption og Samfund, Advokatrådet, Akademikerne, Amnesty International, Ankenævnet for forsikring, Ankenævnet for hotel, restaurant og turisme, Ankenævnet for køreundervisning, Ankestyrelsen, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Autobranchens Handels- og Industriforening, Barnets Tarv Nu, Bedsteforældrene imod forældreansvarsloven, Bøghandlerforeningen, Boligselskabernes landsforening, Brancheforeningen af Forbrugerelektronik, BUPL - Forbundet af Pædagoger og Klubfolk, Byggeriets ankenævn, Byretterne, Børn og Familier, Børne- og kulturchefforeningen, Børnerådet, Børnesagens Fællesråd, Børns Vilkår, Børsmæglerforeningen, Center mod Menneskehandel, CO-Industri - Centralorganisationen af industriansatte i Danmark, COOP, Copenhagen Business School (Juridisk Institut), DDF – Danske Dagblades Forening, Danish Seafood Association, DAF - Danmarks Automobilhandler Forening, Danmarks Nationalbank, Danmarks Naturfredningsforening, DR - Danmarks Radio, Danmarks Rederiforening, Dansk Aktionærforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Byggeri, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Erhverv, Dansk Erhvervs sammenslutning, DIP - Dansk Forening for Industriens Patent- og Varemærkespecialister, Dansk forening for voldgift, Dansk Industri, Dansk Inkasso Branche forening, DIRF - Dansk Investor Relations Forening, Dansk IT, Dansk Journalistforbund, Dansk Kredit Råd, Dansk Metal, Dansk Mode & Textil, Dansk Opfinderforening, Dansk Pantebrevsforening, Dansk retspolitisk forening, Dansk Røde Kors, Dansk Socialrådgiverforening, Dansk told- og skatteforbund, Dansk Transport og Logistik, Danske Advokater, Danske Bedemænd, Danske Familieadvokater, Danske Handicaporganisationer, Danske Insolvensadvokater, Danske Medier Research, Danske Regioner, Danske Speditører, Dansk Ungdoms Fællesråd, Datatilsynet,

De Danske Bilimportører, De Samvirkende Købmænd, Den Danske Dommerforening, Den Danske Fondsmæglerforening, Det centrale handicapråd, Det Danske Voldgiftsinstitut, Djøf, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolenes Tjenestemandforening, Domstolsstyrelsen, DSB – Danske statsbaner, Erstatningsnævnet, Ejendomsforeningen Danmark, Fabu, FDIH – Foreningen for Distance og Internet-handel, Finans og Leasing, Finansforbundet, Finansrådet – Danske Pengeinstitutters Forening, FOA – Fag og Arbejde, Forbrugerklagenævnet, Forbrugerombudsmanden, Forbrugerrådet, Forenede Danske Motorejere, Advokatfuldmægtigforeningen, Foreningen af Danske Døgninstitutioner, Foreningen af fabrikker og importører, Foreningen af Offentlige Anklagere, Foreningen af Offentlige Chefer i Statsforvaltningen, Foreningen af Socialchefer i Danmark, Foreningen af Statsforvaltningsjurister, Foreningen Danske Inkasoadvokater, Foreningen Et barn to forældre, Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre, Foreningen for mediation/konfliktmægling, Foreningen Hjælp Voldsofre, Foreningen Industriel Retsbeskyttelse, Formanden for Forbrugerklagenævnet, Forsikring & Pension, Frederiksberg kommune, FBU – ForældreLANDSforeningen, FSR – danske revisorer, FTF, Grundejerne.dk, HK Landsklubben Danmarks Domstole, HK/Kommunal - Handels- og Kontorfunktionærernes Forbund, HumanAct (Jysk center for konfliktløsning), Husets Markedsføring, Håndværksrådet, Ingeniørforeningen i Danmark, Institut for Menneskerettigheder, Isobro, IT-Branchen, Joan-Søstrene, Klagenævnet for Ejendomsformidling, Kommunernes Landsforening, Kompetencecenter Prostitution, Konkurrencerådet, KRIM - Kriminalpolitisk Forening, Kvinderådet, KVINFO, Københavns Universitet (Det juridiske Fakultet), Københavns kommune, Landbrug & Fødevarer, Landsforeningen af forsvarsadvokater, Landsforeningen af opholdssteder, botilbud og skolebehandlingstilbud, Landsforeningen af Socialpædagoger, Landsforeningen Bopam, Landsforeningen Børn og Samvær, LOKK - Landsorganisationen af Kvindekrisecentre, Landsorganisationen for kvindekrisecentre, Lejernes Landsorganisation, Liberale Erhvervs Råd, Livsværk, LO - Landsorganisationen i Danmark, Lokale Pengeinstitutter, Lægemiddelindustriforeningen, Mandekrisecentret, Mediationscenter A/S, Mødrehjæl-

pen, Nodeco Inkasso, Offerrådgivningen, Opfinderforeningen.dk, Pakkerejseankenævnet, Patentgruppen, Pengeinstituttankenævnet, Plejefamiliernes Landsforening, Politiforbundet, Post Danmark, Pro Vest, Procesbevillingsnævnet, Realkreditankenævnet, Realkreditrådet, Red Barnet, Reden International, Retspolitisk Forening, Retssikkerhedsfonden, Røde Kors, Rådet for Socialt Udsatte, Sammenslutningen af lokale radio- og tv-stationer i Danmark, Socialpædagogerens landsforbund, Statsforvaltningen, Statsforvaltningen Hovedstaden, Statsforvaltningen Midtjylland, Statsforvaltningen Nordjylland, Statsforvaltningen Sjælland, Statsforvaltningen Syddanmark, Syddansk Universitet (Juridisk Institut), Sø- og Handelsretten, TABUKA - Landsforeningen for nuværende og tidligere anbragte, Tekniq, Tinglysningsretten, Tænketanken Europa, TV 2, Ungdommens Røde Kors, Ungdommens Vel/KFUM's Sociale arbejde, Ungdomsringen, Vestre Landsret, Voldgiftsnævnet for Bygge- og Anlægsvirksomhed, Østre Landsret, Aalborg Universitet (Juridisk Institut), Aarhus School of Business, Aarhus Universitet (Juridisk Institut).

I forbindelse med tilvalg af konkrete retsakter vil eventuelle udkast til lovforslag til implementering mv. heraf blive genstand for almindelig høringsprocedurer.

9. Sammenfattende skema

Med tilvalgsordningen bliver det muligt for Danmark at deltage i EU-retsakter, der efter omstændighederne kan have økonomiske og administrative konsekvenser for borgere, erhvervslivet og myndigheder. For så vidt angår de 22 eksisterende retsakter, der ifølge den politiske aftale af 17. marts 2015 forudses tilvalgt (bilag 4), er de generelle konsekvenser ved dansk tilvalg beskrevet i redegørelsen om samarbejdet om retlige og indre anliggender. Redegørelsen findes på Udenrigsministeriets hjemmeside (www.um.dk) såvel som på Justitsministeriets hjemmeside (www.jm.dk). En mere detaljeret gennemgang af disse retsakter findes på Justitsministeriets hjemmeside <http://www.justitsministeriet.dk/nyt-og-presse/pressemeddelelser/2015/aftale-om-en-tilvalgsordning>

	Positive konsekvenser/mindreudgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, regioner og kommuner	Ingen i medfør af lovforslaget, men tilvalgte retsakter kan have sådanne konsekvenser	Ingen i medfør af lovforslaget, men tilvalgte retsakter kan have sådanne konsekvenser
Administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner	Ingen i medfør af lovforslaget, men tilvalgte retsakter kan have sådanne konsekvenser	Ingen i medfør af lovforslaget, men tilvalgte retsakter kan have sådanne konsekvenser
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen i medfør af lovforslaget, men tilvalgte retsakter kan have sådanne konsekvenser	Ingen i medfør af lovforslaget, men tilvalgte retsakter kan have sådanne konsekvenser

Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen i medfør af lovforslaget, men tilvalgte retsakter kan have sådanne konsekvenser	Ingen i medfør af lovforslaget, men tilvalgte retsakter kan have sådanne konsekvenser
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen i medfør af lovforslaget, men tilvalgte retsakter kan have sådanne konsekvenser	Ingen i medfør af lovforslaget, men tilvalgte retsakter kan have sådanne konsekvenser
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget vedrører i sin helhed Danmarks forhold til EU på RIA-området. Lovforslaget muliggør, at det nuværende retsforbehold omdannes til den såkaldte tilvalgsordning, som er beskrevet i bilaget til protokol nr. 22 om Danmarks Stilling, der er knyttet til Lissabon-Traktaten. Danmark vil herefter – fra sag til sag – kunne deltage i samarbejdet om et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed i henhold til tredje del, afsnit V i Traktaten om den Europiske Unions Funktionsmåde.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Det fremgår af artikel 8 i Protokol nr. 22, at Danmark til enhver tid kan meddele de øvrige medlemsstater, at Danmark ønsker at ændre RIA-forbeholdet til den tilvalgsordning, som nærmere er fastsat i bilaget til protokollen. I overensstemmelse med Protokol nr. 22 får tilvalgsordningen virkning fra den første dag i måneden efter, at Danmark har givet meddelelse til de andre EU-medlemsstater, jf. protokollens artikel 8, stk. 1.

Afgivelse af meddelelsen indebærer en ændring af Danmarks retlige stilling mht. deltagelse i EU's RIA-samarbejde, der reguleres på grundlag af tredje del, afsnit V i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde. I stedet for at være udelukket fra deltagelse i dette samarbejde vil Danmark få en ret til – fra sag til sag – at kunne tilvælge de enkelte EU-retsakter og dermed blive omfattet af den tilvalgte retsakt på lige fod med de øvrige medlemsstater, jf. nærmere de almindelige bemærkninger punkt 2.3. Det følger endvidere af artikel 7 i bilaget til Protokol nr. 22, at overgang til en tilvalgsordning vil indebære, at EU-regler om persondataskyttelse, der måtte blive fastsat iht. artikel 16 i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde vil finde anvendelse i forhold til foranstaltninger inden for det politimæssige og strafferetlige samarbejde, som Danmark måtte tilvælge.

Regeringen forventer, umiddelbart efter at nærværende lovforslag måtte være trådt i kraft, at afgive meddelelse til de andre EU-medlemsstater om dansk overgang til tilvalgsordningen.

Tilvalg af en RIA-retsakt vil have retsvirkning i overensstemmelse med bestemmelserne i bilaget til Protokol nr. 22 og de almindelige regler om EU-retten virkning.

Hvis Danmark efter artikel 3 i bilaget til Protokol nr. 22 tilvælger f.eks. et forslag til forordning, vil forordningen derfor efter sin vedtagelse (og offentliggørelse i EU-Tidende

med angivet ikrafttrædelsestidspunkt) gælde umiddelbart i Danmark, i det omfang det følger af EU-retten almindelige regler om forordningers umiddelbare anvendelighed.

Sker der efter artikel 4 i bilaget til Protokol nr. 22 tilvalg af en allerede vedtaget EU-retsakt, vil den pågældende retsakt – f.eks. en forordning – herefter ligeledes gælde umiddelbart i Danmark, i det omfang det følger af EU-retten.

Beslutning om Danmarks tilvalg af en RIA-retsakt efter tilvalgsordningen træffes af regeringen efter forelæggelse for Folketingets Europaudvalg i overensstemmelse med de procedurer, der er udviklet i praksis gennem aftaler mellem Europaudvalget og regeringen.

Med den politiske aftale af 17. marts 2015 »om tilvalg af retsakter på området for retlige og indre anliggender« blev der blandt aftalepartierne opnået enighed om, at Danmark – efter en folkeafstemning om omdannelse af RIA-forbeholdet til en tilvalgsordning – skal tilvælge de i aftalen nærmere angivne 22 eksisterende EU-retsakter samt den kommende forordning om Europol.

Det fremgår derudover af den politiske aftale af 10. december 2014 om Danmark i Europol, at Danmark på området for asyl og indvandring ønsker at tilvælge de retsakter, hvor Danmark i dag har parallelaftaler med EU, dvs. henholdsvis Dublin III-forordningen (Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 604/2013 af 26. juni 2013) og Eurodac-forordningen (Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 603/2013 af 26. juni 2013) med henblik på fortsat dansk deltagelse.

Danmark har herudover to parallelaftaler på det civilretlige område om henholdsvis Bruxelles I-forordningen (Rådets forordning (EF) nr. 44/2001 af 22. december 2000) og forkyndelsesforordningen (Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1393/2007 af 13. november 2007).

Hvad angår disse i alt 26 eksisterende RIA-retsakter, der er opregnet i bilag 5 til lovforslaget, samt den kommende forordning om Europol, anses Europaudvalgsproceduren for gennemført med Folketingets vedtagelse af dette lovforslag.

De pågældende retsakter forudses tilvalgt umiddelbart efter en overgang til tilvalgsordningen.

I relation til tilvalg af konkrete retsakter vil der om nødvendigt blive fremsat lovforslag til implementering mv. heraf.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Af virkningsbestemmelsen i stk. 2 fremgår det, at § 3 først har virkning den første dag i måneden, der følger efter meddelelsen til de andre EU-medlemsstater om overgang til tilvalgsordningen i overensstemmelse med artikel 8, stk. 1, i Protokol nr. 22.

Til § 3

Bestemmelsen indeholder de nødvendige ændringer af tiltrædelsesloven, jf. nærmere bemærkningerne neden for til nr. 1 og 2.

Til nr. 1

Bestemmelsen sætter allerede vedtagne, umiddelbart anvendelige Schengen-retsakter, som Danmark allerede har tiltrådt på mellemstatslig basis i medfør af den særlige Schengen-teknikalitet i artikel 5 i Protokol nr. 22, i kraft i Danmark. Det følger af artikel 8, stk. 2, i Protokol nr. 22, at de pågældende foranstaltninger (retsakter) automatisk vil gælde i Danmark som EU-retsakter seks måneder efter den dato, hvor dansk meddelelse om overgang til tilvalgsordningen får virkning.

De nugældende Schengen-retsakter, som Danmark alle har tilsluttet sig, er opregnet i bilag 6 til nærværende lovforslag.

Til nr. 2

Tiltrædelseslovens § 4 indeholder en opregning af alle de grundlæggende EU-traktater mv., som lovens § 2 om befø-

jelsesoverdragelse og § 3 om umiddelbar anvendelse i Danmark finder anvendelse på. Lissabon-Traktaten er opregnet som nr. 14 på denne liste, dog med undtagelse i nr. 14, litra a af bestemmelserne om EU-samarbejdet om frihed, sikkerhed og retfærdighed (RIA-samarbejdet), der er indeholdt i tredje del, afsnit V i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde, idet disse bestemmelser falder under den danske undtagelse vedrørende samarbejdet om retlige og indre anliggender (retsforbeholdet). Bestemmelsen i nærværende lovforslags § 3, nr. 2, indebærer, at denne undtagelse ophæves.

Sammenholdt med bestemmelsen i lovforslagets § 1 bevirker ændringen, at der overlades beføjelser til EU's institutioner efter grundlovens § 20, jf. Justitsministeriets redegørelse for visse forfatningsretlige spørgsmål i forbindelse med Danmarks ratifikation af Lissabon-Traktaten (side 86 f.). Nærværende lovforslag skal derfor behandles efter proceduren i grundlovens § 20.

Ændringen indebærer tillige, at de relevante bestemmelser i traktaterne i kraft af tiltrædelseslovens § 3 sættes i kraft i Danmark, i det omfang de efter EU-retten måtte være umiddelbart anvendelige i Danmark. Det følger af bestemmelserne i bilaget til Protokol nr. 22, at de pågældende traktatbestemmelser kun finder anvendelse for Danmark for så vidt angår retsakter, som Danmark har tilvalgt efter tilvalgsordningen.

Til § 4

Da Færøerne og Grønland ikke er omfattet af Danmarks EU-medlemskab – bortset fra det forhold, at den særlige associeringsordning, som er nærmere fastsat i fjerde del af Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde, finder anvendelse for Grønland – skal loven ikke gælde for disse dele af Riget.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

*Gældende formulering**Lovforslaget***§ 1**

Danmark deltager i Den Europæiske Unions samarbejde om retlige og indre anliggender på grundlag af tilvalgsordningen beskrevet i bilaget til protokol nr. 22 om Danmarks stilling, der er knyttet til Lissabon-Traktaten.

§ 2

Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelse i Lovtidende.

Stk. 2. § 3 har virkning den første dag i måneden, der følger efter meddelelsen til de andre EU-medlemsstater om overgang til tilvalgsordningen, jf. § 1.

§ 3

I lov nr. 447 af 11. oktober 1972 om Danmarks tiltrædelse af de Europæiske Fællesskaber, som ændret bl.a. ved § 2 i lov nr. 322 af 6. juni 1998 og senest ved § 2 i lov nr. 321 af 30. april 2008, foretages følgende ændringer:

§ 3. Bestemmelserne i de i § 4 nævnte traktater m. v. sættes i kraft i Danmark i det omfang, de efter EU-retten er umiddelbart anvendelige i Danmark.

Stk. 2. Det samme gælder de retsakter, der er vedtaget af Fællesskabernes institutioner inden Danmarks tiltrædelse af Fællesskaberne og offentliggjort i De europæiske Fællesskabers Tidende.

1. I § 3 indsættes som *stk. 3*:

»Retsakter, der er vedtaget til udbygning af Schengen-reglerne, og som Danmark har tiltrådt på mellemstatsligt grundlag, sættes i kraft i det omfang, de efter EU-retten er umiddelbart anvendelige.«

§ 4. Bestemmelserne i § 2 og § 3 vedrører følgende traktater m.v.:

1. – 13. ---

14. Lissabon-Traktaten om ændring af traktaten om Den Europæiske Union og traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab og visse tilknyttede akter med tilhørende protokoller og erklæringer med undtagelse af

a) (det retlige forbehold) traktatens artikel 2, nr. 63-68, der ændrer bestemmelserne i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde tredje del, afsnit IV vedrørende et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed, for så vidt disse bestemmelser ikke angår udpegning af de tredjelande, hvis statsborgere skal være i besiddelse af visum ved passage af EU-landenes ydre grænser, eller foranstaltninger vedrørende en ensartet udformning af visa, samt traktatens artikel 2, nr. 29, der indfører en ny artikel 16 B i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, for så vidt denne bestemmelse angår medlemsstaternes behandling af personoplysninger under udøvelsen af aktiviteter, der er omfattet af traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmådes tredje del, afsnit IV, kapitel 4 og 5, og

b) (euro-forbeholdet) de bestemmelser, der er angivet i artikel 116a, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, og i artikel 42, stk. 1, i protokol om statuten for Det Europæiske System af Centralbanker og Den Europæiske Centralbank.

15. ---

2. § 4, nr. 14, litra a, ophæves.

Nr. 14, litra b, bliver herefter nr. 14, litra a.

§ 4

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Protokol nr. 22 om Danmarks stilling

DE HØJE KONTRAHERENDE PARTER,

SOM ERINDRER OM afgørelsen truffet af stats- og regeringscheferne, forsamlet i Det Europæiske Råd i Edinburgh den 12. december 1992, om visse problemer, som Danmark har rejst vedrørende traktaten om Den Europæiske Union,

SOM HAR NOTERET SIG Danmarks holdning med hensyn til unionsborgerskab, Den Økonomiske og Monetære Union, forsvarspolitik og retlige og indre anliggender, som fastlagt i Edinburghafgørelsen,

SOM ER SIG BEVIDST, at en videreførelse under traktaterne af den retlige ordning, der findes i Edinburghafgørelsen, i betydelig grad vil begrænse Danmarks deltagelse på vigtige områder af EU-samarbejdet, og at det vil være i Unionens interesse at sikre EU-rettens integritet på området frihed, sikkerhed og retfærdighed,

SOM derfor ØNSKER, at der fastlægges en retlig ramme, som giver Danmark mulighed for at deltage i vedtagelsen af foranstaltninger, der foreslås på grundlag af tredje del, afsnit V, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, og som med tilfredshed noterer sig, at Danmark agter at benytte sig af denne mulighed, når det er muligt, i overensstemmelse med sine forfatningsmæssige bestemmelser,

SOM NOTERER SIG, at Danmark ikke vil forhindre de andre medlemsstater i at udvikle deres samarbejde yderligere med hensyn til foranstaltninger, der ikke er bindende for Danmark,

SOM ERINDRER OM artikel 3 i protokollen om Schengenreglerne som integreret i Den Europæiske Union,

ER BLEVET ENIGE OM følgende bestemmelser, som knyttes som bilag til traktaten om Den Europæiske Union og traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde:

DEL I*Artikel 1*

Danmark deltager ikke i Rådets vedtagelse af foranstaltninger, der foreslås i henhold til tredje del, afsnit V, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde. For rådsafgørelser, der skal vedtages med enstemmighed, kræves der enstemmighed blandt Rådets medlemmer med undtagelse af repræsentanten for Danmarks regering.

Ved anvendelsen af denne artikel defineres kvalificeret flertal som angivet i artikel 238, stk. 3, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde.

Artikel 2

Ingen af bestemmelserne i tredje del, afsnit V, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, ingen foranstaltninger, der er vedtaget i henhold til nævnte afsnit, ingen bestemmelser i internationale aftaler indgået af Unionen i henhold til nævnte afsnit og ingen afgørelser truffet af Den Europæiske Unions Domstol om fortolkning af sådanne bestemmelser eller foranstaltninger eller foranstaltninger, der er ændret eller kan ændres i henhold til dette afsnit, er bindende for eller finder anvendelse i Danmark; ingen af disse bestemmelser, foranstaltninger eller afgørelser berører på nogen måde Danmarks beføjelser, rettigheder og forpligtelser; ingen af disse bestemmelser, foranstaltninger eller afgørelser berører på nogen måde gældende fællesskabsret eller EU-ret eller udgør en del af EU-retten, således som de finder anvendelse

på Danmark. Især er EU-retsakter på området politisamarbejde og retligt samarbejde i straffesager, der er vedtaget inden Lissabontraktatens ikrafttrædelse, og som ændres, fortsat bindende for og finder anvendelse i Danmark uændret.

Artikel 2a

Artikel 2 i denne protokol finder ligeledes anvendelse i forbindelse med de regler, der er fastsat på grundlag af artikel 16 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde og vedrører medlemsstaternes behandling af personoplysninger under udøvelsen af aktiviteter, der er omfattet af nævnte traktats tredje del, afsnit V, kapitel 4 eller 5.

Artikel 3

Danmark påføres ingen finansielle følger af foranstaltninger, som anført i artikel 1, bortset fra de administrationsomkostninger, der påhviler institutionerne.

Artikel 4

1. Inden seks måneder efter, at Rådet har truffet foranstaltning om et forslag om eller initiativ til udbygning af Schengenreglerne, som er omfattet af denne del, træffer Danmark afgørelse om, hvorvidt det vil gennemføre denne foranstaltning i sin nationale lovgivning. Hvis Danmark beslutter sig herfor, vil denne foranstaltning skabe en folkeretlig forpligtelse mellem Danmark og de øvrige medlemsstater, der er bundet af foranstaltningen.

2. Hvis Danmark beslutter ikke at gennemføre en rådsforanstaltning som nævnt i stk. 1, overvejer de medlemsstater, der er bundet af foranstaltningen, og Danmark, hvilke passende foranstaltninger der skal træffes.

DEL II

Artikel 5

Med hensyn til foranstaltninger, der træffes af Rådet i henhold til artikel 26, stk. 1, artikel 42 og artikel 43-46 i traktaten om Den Europæiske Union, deltager Danmark ikke i udarbejdelsen og gennemførelsen af Unionens afgørelser og aktioner, som har indvirkning på forsvarsområdet.

Danmark deltager derfor ikke i vedtagelsen heraf. Danmark vil ikke forhindre de andre medlemsstater i at udvikle deres samarbejde yderligere på dette område. Danmark vil ikke være forpligtet til at bidrage til finansiering af aktionsudgifter i forbindelse med sådanne foranstaltninger eller til at stille militær kapacitet til rådighed for Unionen.

For retsakter, som Rådet skal vedtage med enstemmighed, kræves der enstemmighed blandt Rådets medlemmer med undtagelse af repræsentanten for den danske regering.

Ved anvendelsen af denne artikel defineres kvalificeret flertal som angivet i artikel 238, stk. 3, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde.

DEL III

Artikel 6

Artikel 1, 2 og 3 finder ikke anvendelse på foranstaltninger, der udpeger de tredjelande, hvis statsborgere skal være i besiddelse af visum ved passage af medlemsstaternes ydre grænser, eller foranstaltninger vedrørende en ensartet udformning af visa.

DEL IV

Artikel 7

Danmark kan til enhver tid i overensstemmelse med sine forfatningsmæssige bestemmelser underrette de øvrige medlemsstater om, at det ikke længere ønsker at benytte sig af alle eller en del af bestemmelserne i denne protokol. I så fald vil Danmark fuldt ud gennemføre alle de til den tid gældende relevante foranstaltninger, som er truffet inden for rammerne af Den Europæiske Union.

Artikel 8

1. Danmark kan til enhver tid i overensstemmelse med sine forfatningsmæssige bestemmelser meddele de andre medlemsstater, at denne protokols del I fra den første dag i den måned, der følger efter meddelelsen, vil bestå af bestemmelserne i bilaget, jf. dog artikel 7. I så fald omnummereres artikel 5-8 i overensstemmelse hermed.

2. Seks måneder efter den dato, hvor den i stk. 1 nævnte meddelelse får virkning, vil alle Schengenregler og foranstaltninger vedtaget til udbygning af disse regler, der indtil da har været bindende for Danmark som folkeretlige forpligtelser, være bindende for Danmark som EU-ret.

BILAG

Artikel 1

Med forbehold af artikel 3 deltager Danmark ikke i Rådets vedtagelse af foranstaltninger, der foreslås i henhold til tredje del, afsnit V, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde. For retsakter, som Rådet skal vedtage med enstemmighed, kræves der enstemmighed blandt Rådets medlemmer med undtagelse af repræsentanten for den danske regering.

Ved anvendelsen af denne artikel defineres kvalificeret flertal som angivet i artikel 238, stk. 3, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde.

Artikel 2

Som følge af artikel 1 og med forbehold af artikel 3, 4 og 8 er ingen bestemmelser i tredje del, afsnit V, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, ingen foranstaltninger vedtaget i henhold til nævnte afsnit, ingen bestemmelser i internationale aftaler indgået af Unionen i henhold til nævnte afsnit og ingen afgørelser truffet af Den Europæiske Unions Domstol om fortolkning af sådanne bestemmelser eller foranstaltninger bindende for eller finder anvendelse i Danmark. Ingen af disse bestemmelser, foranstaltninger eller afgørelser berører på nogen måde Danmarks beføjelser, rettigheder og forpligtelser. Ingen af disse bestemmelser, foranstaltninger eller afgørelser berører på nogen måde gældende fællesskabsret eller EU-ret eller udgør en del af EU-retten, således som de finder anvendelse på Danmark.

Artikel 3

1. Danmark kan, inden tre måneder efter at et forslag eller initiativ er blevet forelagt for Rådet i henhold til tredje del, afsnit V, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, skriftligt meddele Rådets formand, at Danmark ønsker at deltage i vedtagelsen og anvendelsen af sådanne foreslåede foranstaltninger, hvorefter det skal have ret hertil.

2. Hvis en foranstaltning som nævnt i stk. 1 ikke kan vedtages inden for en rimelig tid med deltagelse af Danmark, kan Rådet vedtage en sådan foranstaltning i henhold til artikel 1 uden deltagelse af Danmark. I så fald finder artikel 2 anvendelse.

Artikel 4

Danmark kan når som helst efter vedtagelsen af en foranstaltning i henhold til tredje del, afsnit V, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde meddele Rådet og Kommissionen, at Danmark ønsker at acceptere foranstaltningen. I så fald finder proceduren i nævnte traktats artikel 331, stk. 1, tilsvarende anvendelse.

Artikel 5

1. Bestemmelserne i denne protokol finder anvendelse på Danmark, også for så vidt angår foranstaltninger, der er foreslået eller vedtaget i medfør af tredje del, afsnit V, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, og som ændrer en eksisterende foranstaltning, som Danmark er bundet af.

2. I tilfælde, hvor Rådet, der træffer afgørelse på forslag af Kommissionen, beslutter, at Danmarks ikke-deltagelse i den ændrede udgave af den eksisterende foranstaltning gør denne foranstaltning uanvendelig for andre medlemsstater eller Unionen, kan det imidlertid tilskynde Danmark til at give meddelelse i henhold til artikel 3 eller 4. I forbindelse med artikel 3 begynder en ny periode på to måneder at løbe fra datoen for Rådets afgørelse.

Hvis Danmark ved udløbet af denne periode på to måneder fra Rådets afgørelse ikke har givet meddelelse i henhold til artikel 3 eller 4, ophører den eksisterende foranstaltning med at være bindende for eller finde anvendelse på Danmark, medmindre Danmark har givet meddelelse i henhold til artikel 4 inden ændringsforanstaltningens ikrafttrædelse. Dette har virkning fra datoen for ændringsforanstaltningens ikrafttrædelse eller fra udløbet af perioden på to måneder, alt efter hvilken dato der er den seneste.

I forbindelse med dette stykke træffer Rådet efter en indgående drøftelse af sagen afgørelse med et kvalificeret flertal af de af dets medlemmer, som repræsenterer medlemsstater, der deltager eller har deltaget i vedtagelsen af ændringsforanstaltningen. Kvalificeret flertal i Rådet defineres som angivet i artikel 238, stk. 3, litra a), i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde.

3. Rådet, der træffer afgørelse med kvalificeret flertal på forslag af Kommissionen, kan beslutte, at Danmark skal bære eventuelle direkte finansielle konsekvenser, der måtte opstå som en nødvendig og uundgåelig følge af, at Danmark ikke længere deltager i den eksisterende foranstaltning.

4. Denne artikel berører ikke artikel 4.

Artikel 6

1. Meddelelsen i henhold til artikel 4 skal gives senest seks måneder efter den endelige vedtagelse af en foranstaltning, der er en foranstaltning til udbygning af Schengenreglerne.

Hvis Danmark ikke giver meddelelse i overensstemmelse med artikel 3 og 4 vedrørende foranstaltninger til udbygning af Schengenreglerne, overvejer de medlemsstater, der er bundet af disse foranstaltninger, og Danmark, hvilke passende skridt der skal tages.

2. En meddelelse i henhold til artikel 3 vedrørende foranstaltninger til udbygning af Schengenreglerne anses uigenkaldeligt for at være en meddelelse i henhold til artikel 3 med hensyn til ethvert yderligere forslag eller initiativ til udbygning af denne foranstaltning, for så vidt et sådant forslag eller initiativ er en udbygning af Schengenreglerne.

Artikel 7

Danmark vil ikke være bundet af regler fastsat på grundlag af artikel 16 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, der vedrører medlemsstaternes behandling af personoplysninger under udøvelsen af aktiviteter, der er omfattet af nævnte traktats tredje del, afsnit V, kapitel 4 eller 5, når Danmark ikke er bundet af EU-regler vedrørende former for strafferetligt samarbejde eller politisamarbejde, der kræver overholdelse af de bestemmelser, der er fastsat på grundlag af artikel 16.

Artikel 8

Hvis Danmark i tilfælde, som er nævnt i denne del, er bundet af en foranstaltning, som Rådet har vedtaget i henhold til tredje del, afsnit V, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, finder de relevante bestemmelser i traktaterne anvendelse på Danmark for så vidt angår den pågældende foranstaltning.

Artikel 9

I de tilfælde, hvor Danmark ikke er bundet af en foranstaltning, der er vedtaget i henhold til tredje del, afsnit V, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, bærer Danmark ingen finansielle konsekvenser af denne foranstaltning, bortset fra de administrationsomkostninger, der påhviler institutionerne, medmindre Rådet med enstemmighed blandt alle sine medlemmer efter høring af Europa-Parlamentet træffer anden afgørelse.

Aftale af 10. december 2014 om Danmark i Europol

Vi er enige om, at Danmarks interesser og værdier varetages bedst gennem et stærkt europæisk samarbejde. Det er gennem medlemskabet af EU, at Danmark får den indflydelse, som bringer store fordele for både danske borgere og virksomheder. Særligt et lille land med en åben økonomi som Danmark bliver dybt påvirket af udviklingen i resten af Europa og verden. Derfor skal Danmark være så tæt på kernen af EU som muligt. Og derfor skal Danmark have færre – og ikke flere – forbehold. Det er grundlaget for, at Danmark kan varetage sine interesser bedst muligt som et aktivt og stærkt medlemsland, der vil præge samarbejdet inden for rammerne af traktaten samt leve op til sine forpligtelser i EU-samarbejdet.

Retsforbeholdet vil inden længe betyde, at Danmark ikke længere kan deltage i det europæiske politisamarbejde (Europol). På den baggrund indgår vi en aftale om at omdanne retsforbeholdet til en tilvalgsordning, som giver valgfrihed, så Danmark kan deltage i de dele, vi ønsker og stå uden for de dele, Danmark ikke ønsker.

••••

Regeringen (Socialdemokraterne og Det Radikale Venstre), Venstre, Socialistisk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti er enige om, at Danmark har stor gavn af at være en del af Europol. Kampen mod grænseoverskridende kriminalitet kræver et tæt internationalt samarbejde, og der har Europol udviklet sig til et helt centralt og effektivt samarbejdsorgan for dansk politi. Samarbejdet har ført til pågribelse af narkohandlere og menneskesmuglere samt optrevling af sager om organiseret misbrug af børn. Derfor vil det være et alvorligt problem for alle danskeres sikkerhed og tryghed, hvis Danmark bliver nødt til at forlade Europol.

Vi ønsker at omdanne retsforbeholdet til en tilvalgsordning, der giver valgfrihed. Det er en mulighed, som Danmark har haft siden 2009 på grundlag af en særlig protokol til Lissabon-traktaten. Denne mulighed for selv at vælge, svarer til den særordning, som Storbritannien og Irland allerede har.

Vi ønsker med omdannelsen af forbeholdet at sikre, at Danmark også fremover kan deltage fuldt ud i Europol.

Samtidig får vi i Danmark mulighed for at tilvælge anden EU-lovgivning på retsområdet, som aftalepartierne vurderer, er i Danmarks interesse.

Tilvalgsordningen betyder, at Danmark selv kan vælge, hvilke retsakter på området for retlige og indre anliggender, som vi ønsker at deltage i. Hver gang Kommissionen lægger et lovforslag på bordet, vil Danmark få mulighed for selv at vælge, om Danmark skal være med eller ej. Det gælder også, når Kommissionen foreslår ny lovgivning på områder, hvor Danmark allerede deltager. Danmark vil også have mulighed for først at tilvælge lovgivning, når den er færdigforhandlet blandt de øvrige medlemsstater.

Vi er enige om følgende:

1. Regeringen udskriver en folkeafstemning om omdannelse af retsforbeholdet til en tilvalgsordning efter det kommende folketingsvalg. Folkeafstemningen skal afholdes senest i første kvartal 2016. Aftalepartierne forpligter sig til at stemme for lovforslaget om en folkeafstemning og støtte den dato for folkeafstemningen, som regeringen fastsætter.

2. Tilvalgsordningen skal sikre, at Danmark fortsat kan deltage fuldt ud i det europæiske politisamarbejde (Europol).

3. Den danske udlændingepolitik skal fortsat fastlægges i Danmark. Det indebærer, at aftalepartierne ikke vil støtte tilvalg af retsakter vedrørende asyl og indvandring, som Danmark i dag står udenfor. På området for asyl og indvandring deltager Danmark i dag i enkelte retsakter på baggrund af parallelaftaler med EU. Det gælder Dublin III-forordningen, der indeholder bestemmelser om, at asylansøgninger skal

behandles i første indrejseland, og Eurodac-forordningen, der danner grundlag for EU's database med asylansøgers fingeraftryk. Aftalepartierne ønsker at tilvælge disse retsakter mhp fortsat deltagelse.

4. Schengen-samarbejdet er til stor gavn for Danmark og danskerne. Derfor lægger vi fortsat vægt på dansk deltagelse. Gennem de seneste 13 år har Danmark fuldt ud gennemført al Schengen-lovgivning. Det er forudsætningen for Danmarks fortsatte Schengen-medlemskab, og derfor vil aftalepartierne fortsætte den hidtidige praksis ved at også fremover at tilvælge alle nye Schengen-relaterede retsakter.

5. Fremtidige tilvalg af retsakter om asyl og indvandring forudsætter enighed blandt aftalepartierne. Området for asyl og indvandring defineres som retsakter, der er vedtaget med hjemmel i Traktaten om den Europæiske Unions Funktionsmåde art. 78 om den fælles asylpolitik eller art. 79 om den fælles indvandringspolitik.

6. På de områder af retssamarbejdet, som ikke vedrører asyl og indvandring, ønsker vi at overveje tilvalg af retsakter, som kan være til gavn for Danmark. Aftalepartierne er derfor enige om, at der skal gennemføres en analyse af EU-lovgivningen på området med fokus på de retsakter, som Danmark pga. retsforbeholdet ikke er en del af i dag. (Kommissorium for analysearbejdet er bilagt forligsteksten).

7. Analysen vil omfatte en beskrivelse af reglerne vedr. parallelaftaler samt en beskrivelse af Danmarks hidtidige erfaringer med parallelaftaler. Formålet med denne del af analysen vil være at redegøre for de muligheder og begrænsninger, som parallelaftaler indebærer.

8. Vi nedsætter en politisk følgegruppe bestående af aftalepartiernes EU-ordførere og retspolitiske ordførere, som løbende drøfter analysegruppens arbejde.

9. Analysegruppen og den politiske følgegruppe præsenterer den 1. februar 2015 en samlet status for forligskredsen. På den baggrund træffer vi i enighed beslutning om, hvilke af de eksisterende forbeholdsbelagte retsakter, vi ønsker at tilvælge. Det vil give danskerne et klart grundlag for at tage stilling i en folkeafstemning om tilvalgsordningen.

10. Aftalepartierne er enige om, at der ikke i den kommende valgperiode kan ske tilvalg af eksisterende forbeholdsbelagte retsakter, som aftalepartierne ikke forud for folkeafstemningen har tilkendegivet at ville søge tilvalgt. Såfremt aftalepartierne senere måtte ønske at tilvælge sådanne retsakter, kan det kun ske ved enighed blandt aftalepartierne eller ved, at det annonceres forud for et folketingsvalg.

11. Denne aftale er udtryk for en grundlæggende politisk forståelse mellem de deltagende partier på de områder, aftalen dækker. En ændring af aftalen forudsætter enighed mellem aftalepartierne.

Aftale af 17. marts 2015 om tilvalg af retsakter på området for retlige og indre anliggender

Med aftalen om Danmark i Europol besluttede regeringen (Socialdemokraterne og Det Radikale Venstre), Venstre, Socialistisk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti, at der skal afholdes en folkeafstemning om at omdanne retsforbeholdet til en tilvalgsordning. Danmark bør fortsat være med i det europæiske politisamarbejde. Det er vigtigt for alle danskeres sikkerhed og tryghed.

Samtidig iværksatte aftalepartierne det analysearbejde, der danner grundlag for den politiske beslutning om, hvilke andre dele af EU-lovgivningen på området, det vil være i dansk interesse at deltage i. På den måde vil danskerne få et klart grundlag for at tage stilling i folkeafstemningen. Det har været aftalepartiernes pejlemærke at tilvælge den lovgivning, som enten giver konkrete fordele for borgere og virksomheder, eller hvor det vurderes at være gavnligt for Danmark at bidrage aktivt til udviklingen fremadrettet. Ambitionen er at gøre det sværere at være kriminel, tryggere at være borger og lettere at være virksomhed i Danmark.

Det arbejde er nu afsluttet. Aftalepartierne har på baggrund af analysen besluttet at arbejde for tilvalg af konkret lovgivning, der – ligesom Europol – bidrager til danskernes tryghed. Først og fremmest i forhold til bekæmpelse af alvorlig kriminalitet på tværs af grænserne.

De kriminelle skal vide, at Danmark ikke er et fristed for organiserede bander, terror, menneskehandel og børnepornografi. Omrejsende indbrudstyre skal bekæmpes effektivt. Politiet og anklagemyndigheden skal have bedre muligheder for at efterforske og sikre beviser. Og et polititilhold – f.eks. over for en voldelig eks-kæreste – skal give beskyttelse ikke kun i Danmark, men også i de andre EU-lande.

Også familiernes tryghed skal styrkes. I dag bliver flere og flere danske borgere gift og får børn på tværs af Europas grænser. Vi vil deltage i EU-samarbejdet mod børnebortførelser. Vi vil gennem EU-samarbejdet om forældres ansvar sikre, at danske afgørelser om forældremyndighed og samvær også gælder i de andre EU-lande. Og vi vil gøre det mere trygt for danskere, der arver f.eks. et hus eller værdipapirer i en anden medlemsstat. Det skal også være lettere for borgerne og virksomhederne, når de handler på tværs af grænserne. Når en kunde eller leverandør går konkurs i et andet EU-land, når regningerne ikke bliver betalt, eller når krav skal inddrives. I alle de tilfælde skal danske borgere have mindst lige så gode vilkår som alle andre i Europa, og danske virksomheder skal sikres fair og lige konkurrencevilkår i Europa.

Med dette som udgangspunkt er der også dele af samarbejdet, som aftalepartierne ikke mener, Danmark har en interesse i at deltage i.

Aftalepartierne har gennem hele forløbet været enige om, at Danmark ikke skal være en del af den lovgivning på asyl- og indvandringsområdet, som vi i dag står uden for. Sådan vil det også være i fremtiden.

Der er også anden lovgivning indenfor retssamarbejdet, som aftalepartierne ikke ønsker at tilvælge. Det vedrører de områder, hvor de konkrete fordele for danske borgere og virksomheder ikke er stor, og hvor det giver bedre mening selv at regulere. Eller områder, hvor et tilvalg vil være i strid med danske retsprincipper.

Tilvalgsordningen betyder, at Danmark selv kan vælge, hvilke retsakter på området for retlige og indre anliggender, som vi ønsker at deltage i. Det er fordelen ved en tilvalgsordning.

På denne baggrund er aftalepartierne enige om, at nedenstående 22 retsakter bør tilvælges, og at nedenstående 10 retsakter ikke bør tilvælges.

Som fastslået i aftalen om Danmark i Europol er aftalepartierne enige om, at der ikke i den kommende valgperiode kan ske tilvalg af eksisterende forbeholdsbelagte retsakter, som vi ikke forud for folkeafstemningen har tilkendegivet at ville søge tilvalgt. Såfremt aftalepartierne senere måtte ønske at tilvælge så-

danne retsakter, kan det kun ske ved enighed blandt aftalepartierne eller ved, at det annonceres forud for et folketingsvalg.

For så vidt angår fremtidige retsakter vil aftalepartierne inden for rammerne af aftalen om Danmark i Europol tage stilling fra sag til sag. Aftalepartierne er dog allerede nu enige om, at Danmark bør forblive del af det stærke samarbejde mellem de europæiske anklagemyndigheder i Eurojust. Tilsvarende er aftalepartierne indstillet på, at Danmark kan deltage i det kommende europæiske system for registrering af flypassagerer (PNR), som kan være med til at afdække mulige terroristers rejsemønstre. Aftalepartierne er derimod afvisende over for dansk deltagelse i reglerne om en europæisk anklagemyndighed.

Eksisterende, forbeholdsbelagte retsakter, som aftalepartierne ønsker at tilvælge:

Direktivet om den europæiske efterforskningskendelse i straffesager

Direktivet etablerer et samlet system til indsamling og fremskaffelse af bevismateriale i straffesager på tværs af grænserne. Det vil styrke det strafferetlige samarbejde mellem medlemsstaterne og bidrage til en bedre bekæmpelse af grænseoverskridende kriminalitet. Et tilvalg vil indebære en klar fordel for Danmark, der kommer til at operere med det samme system for gensidig anerkendelse af retshjælp i straffesager som de øvrige medlemsstater.

Direktivet om den europæiske beskyttelsesordre og forordningen om den civile retlige beskyttelsesordre

Retsakterne giver mulighed for, at en afgørelse om en beskyttelsesforanstaltning (eksempelvis et polititilhold), der er truffet i én medlemsstat, anerkendes af en anden medlemsstat, hvis den beskyttede person befinder sig dér. Direktivet og forordningen supplerer hinanden og skaber et samlet system, der omfatter alle afgørelser om beskyttelsesforanstaltninger, uanset hvilken national procedure, der er anvendt. Et tilvalg vil indebære en klar fordel for danske borgere, der får en mulighed for at tage deres beskyttelse med til udlandet.

Menneskehandelsdirektivet

Direktivet har til formål at forbedre forebyggelsen og bekæmpelsen af menneskehandel og beskytte ofre for menneskehandel. Direktivet indeholder minimumsregler for, hvilke handlinger vedrørende menneskehandel der skal være strafbare og straffene herfor. Direktivet tager sigte på at bekæmpe en særlig form for alvorlig kriminalitet, der efter sin karakter kan være grænseoverskridende. Det er i dansk interesse at være en del af den indsats.

Direktivet om seksuelt misbrug af børn

Direktivet har til formål at sikre, at medlemsstaternes lovgivning om seksuelt misbrug af børn tilnærmes yderligere i forhold til den eksisterende rammeafgørelse på området. Direktivet indeholder minimumsregler for, hvilke handlinger der skal være strafbare og straffene herfor. Direktivet tager sigte på at bekæmpe en særlig form for alvorlig kriminalitet, der efter sin karakter kan være grænseoverskridende. Det er i dansk interesse at være en del af den indsats.

Cybercrimedirektivet

Direktivet har til formål at sikre, at medlemsstaternes lovgivning tilnærmes yderligere i forhold til den eksisterende rammeafgørelse på området. Direktivet indeholder minimumsregler for, hvilke handlinger vedrørende cybercrime der skal være strafbare og straffene herfor. Direktivet tager sigte på at bekæmpe en særlig form for alvorlig kriminalitet, der efter sin karakter kan være grænseoverskridende. Det er i dansk interesse at være en del af den indsats.

Direktivet om markedsmisbrug

Direktivet har til formål at styrke integriteten af de finansielle markeder i EU samt forbedre investorbemyndelsen og tilliden til markederne. Direktivet indeholder minimumsregler for, hvilke handlinger vedrørende markedsmisbrug, der skal være strafbare og straffene herfor. Direktivet skal ses i sammenhæng med markedsmisbrugsforordningen, der bl.a. fastsætter administrative sanktioner for mindre grove tilfælde af markedsmisbrug. Markedsmisbrugsforordningen er ikke omfattet af retsforbeholdet og finder anvendelse i Danmark fra 3. juli 2016. Det er i dansk interesse at deltage i den samlede EU-indsats mod markedsmisbrug.

Direktivet om falskmøntneri

Direktivet har til formål at beskytte euroen og andre valutaer mod falskmøntneri med henblik på at sikre borgere og virksomheders tillid til ægtheden af mønter og sedler, der er i omløb i EU. Direktivet indeholder minimumsregler om, hvilke handlinger vedrørende falskmøntneri der skal være strafbare og straffene herfor. Direktivet tager sigte på at bekæmpe en særlig form for alvorlig kriminalitet, der efter sin karakter kan være grænseoverskridende. Det er i dansk interesse at være en del af den indsats.

Konkursforordningen

Forordningen har til formål at sikre effektiv afvikling af grænseoverskridende insolvensbehandlinger. Den finder anvendelse på kollektive insolvensbehandlinger, f.eks. konkurs og gældssanering, og indeholder bl.a. regler om kompetence, lovvalg og gensidig anerkendelse samt om etablering og sammenkobling af insolvensregistre. Danmark har tidligere anmodet om parallelaftale vedrørende retsaktens. Ønsket blev afvist af Kommissionen. Et tilvalg vil være en fordel for danske borgere og virksomheder. Bl.a. vil danske kuratorer få lettere adgang til at inddrage aktiver, der befinder sig i andre medlemsstater. Desuden bliver det nemmere for danske kreditorer at blive bekendt med insolvensbehandlinger i andre medlemsstater. Det øger mulighederne for at anmelde krav rettidigt og for, at det samlede udbytte for danske kreditorer bliver større.

Bevisoptagelsesforordningen

Forordningen har til formål at gøre det nemmere og hurtigere for domstolene at gennemføre bevisoptagelser i andre medlemsstater til brug for retssager på det civil- og handelsretlige område. Et tilvalg vil indebære, at anmodninger om bevisoptagelse fra andre medlemsstater skal behandles efter reglerne i forordningen frem for efter de gældende konventioner, navnlig Haagerkonventionen om bevisoptagelse. Et tilvalg må forventes at indebære fordele, bl.a. ved at fremskynde udførelsen af anmodninger om bevisoptagelse.

Betalingspåkravsforordningen

Forordningen har til formål at forenkle og fremskynde grænseoverskridende sager om ubestridte pengekrav og nedbringe sagsomkostningerne. Den europæiske betalingspåkravsprocedure er en valgfri procedure, der eksisterer parallelt med nationale procedurer om forenklet inkassobehandling. Forordningen indeholder også særlige regler om anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser truffet under forordningens procedure. Et tilvalg af forordningen vil indebære fordele for borgere og virksomheder i Danmark. De vil kunne anlægge en sag efter den forenklede europæiske betalingspåkravsprocedure, uanset om der i den anden medlemsstats nationale lovgivning findes en betalingspåkravsprocedure. Det vil kunne være omkostningsbesparende.

Småkravsforordningen

Forordningen har til formål gennem indførelsen af en europæisk småkravsprocedure at forenkle og fremskynde behandlingen af grænseoverskridende tvister om mindre krav med en værdi på højst 2.000

EUR på det civil- og handelsretlige område og nedbringe omkostningerne. Proceduren står til rådighed parallelt med nationale procedurer som et valgfrit alternativ for parterne. Forordningen indeholder også særlige regler om anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser truffet under forordningens procedure. Et tilvalg af forordningen vil indebære fordele for borgere og virksomheder i Danmark. De vil kunne anlægge en sag efter den forenklede europæiske småkravsprocedure, uanset om der i den anden medlemsstats nationale lovgivning findes en småsagsproces. Det vil være omkostningsbesparende.

Forordningen om indførelse af et europæisk tvangsfuldbyrdsdokument for ubestridte krav

Forordningen har navnlig til formål at tilvejebringe en mere effektiv ordning for anerkendelse og fuldbyrdelse af ubestridte krav. Anvendelsesområdet for forordningen er i det væsentligste det samme som den omarbejdede Bruxelles I-forordning (som Danmark deltager i gennem en parallelaftale). Forordningen indeholder dog færre muligheder for at afslå anerkendelse og fuldbyrdelse. Et tilvalg vil give danske borgere og virksomheder de samme muligheder for at anvende forordningen til at inddrive ubestridte krav, som borgere og virksomheder i andre medlemsstater har.

Mæglingsdirektivet

Direktivet har til formål at lette konfliktløsning gennem mægling i grænseoverskridende sager. Det indeholder minimumsstandarder for de enkelte medlemsstaters regulering af mægling, og det pålægger medlemsstaterne at fremme mægling på forskellig vis, herunder f.eks. at formidle oplysninger om mægling til borgerne. Direktivet indeholder også en række processuelle garantier. Et tilvalg vil f.eks. sikre større fortrolighed om såvel retsmægling som udenretlig mægling i grænseoverskridende tvister, idet mægleren som udgangspunkt ikke er tvunget til at afgive vidneforklaring i en eventuel senere retssag.

Rom I-forordningen om lovvalg inden for kontrakt

Forordningen har til formål at harmonisere medlemsstaternes regler om lovvalg i sager vedrørende kontraktlige forpligtelser og dermed sikre, at lovvalget bliver det samme, uanset i hvilken medlemsstat sagen anlægges. Rom I-forordningen indeholder mere præcise kriterier for, hvilket lands lovgivning der skal anvendes til at afgøre en tvist vedrørende forpligtelser i kontrakt i mangel af aftalt lovvalg, end de nuværende regler i dansk ret. Et tilvalg af forordningen vil sikre en mere klar og forudsigelig retstilstand for danske borgere og virksomheder, der handler på tværs af grænserne.

Rom II-forordningen om lovvalg uden for kontrakt

Forordningen har til formål at harmonisere medlemsstaternes regler om lovvalg i sager uden for kontrakt og dermed sikre, at lovvalget bliver det samme, uanset i hvilken medlemsstat en sag (typisk en erstatningssag) anlægges. Dermed letter reglerne den fri bevægelighed for virksomheder og borgere, der har aktiviteter i flere medlemsstater. Et tilvalg vil bl.a. betyde en væsentlig mere klar og forudsigelig retstilstand for danske borgere og virksomheder, der handler på tværs af grænserne, idet området på nuværende tidspunkt ikke er lovreguleret i dansk ret.

Forordningen om bilaterale aftaler om lovvalgsregler

Forordningen giver medlemsstaterne mulighed for at indgå bilaterale aftaler med tredjelande på sagsområder, der er omfattet af Rom I-forordningen og Rom II-forordningen, selv om indgåelse af sådanne aftaler er omfattet af EU's eksterne enekompetence for medlemsstater, som er bundet af Rom I-forordningen og Rom II-forordningen. Forordningen indeholder en procedure, som giver EU mulighed for at vurdere, om man har interesse i at indgå den pågældende aftale. Hvis EU ikke har interesse i at indgå aftalen, har Kommissionen mulighed for at bemyndige medlemsstaten til at indgå den bilaterale aftale om lovvalg med et tredjeland. Et tilvalg vil give den fordel, at Danmark har mulighed for at benytte den særlige procedure, hvis det skulle blive aktuelt.

Arveretsforordningen

Forordningen har til formål at forenkle behandlingen af arvesager med et grænseoverskridende element. Den indfører fælles regler om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser og offentligt bekræftede dokumenter på arveområdet samt om indførelse af et europæisk arvebevis. Et tilvalg af forordningen vil bl.a. medføre, at en dansk arving i en arvesag, der efter forordningen skal behandles i Danmark, ikke vil blive stillet over for krav fra andre medlemsstater om, at arvesagen helt eller delvist skal behandles dér. Et tilvalg af forordningen vil desuden give den fordel, at danske arvinger kan vælge at få udstedt et europæisk arvebevis ved en skifteret. Arvebeviset viser arvingens status og rettigheder i arvesagen. Det kan anvendes direkte over for f.eks. banker i andre medlemsstater, som skal udbetale eller udlevere aktiver til arvingen. Et tilvalg vil ikke kræve substantielle ændringer af dansk arvelovgivning.

Bruxelles IIa-forordningen

Forordningen har til formål at forenkle og effektivisere behandlingen af grænseoverskridende tvister i sager om forældreansvar (forældremyndighed, samvær og børnebortførelse) samt om separation og skilsmisse. Forordningen indeholder fælles regler om kompetence samt anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser og offentligt bekræftede dokumenter. I relation til forældreansvar indeholder forordningen også regler om administrativt samarbejde. Danmark har tidligere anmodet om en parallelaftale vedrørende retsakten. Ønsket blev afvist af Kommissionen. Forordningens regler svarer i vidt omfang til gældende dansk ret. Et tilvalg vil dog i et vist omfang kunne lette tilbagegivelse af børn, der er bortført fra Danmark til en anden medlemsstat, og lette fuldbyrdelse af danske samværsafgørelser i andre medlemsstater.

Underholdspligtsforordningen

Forordningen har til formål at forenkle og effektivisere behandlingen af grænseoverskridende sager om underholdspligt. Det drejer sig bl.a. om børne- og ægtefællebidrag. Forordningen indeholder fælles regler om kompetence, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser og offentligt bekræftede dokumenter, fri proces og administrativt samarbejde. Danmark har gennem sin parallelaftale om Bruxelles I-forordningen tilsluttet sig underholdspligtforordningens regler om kompetence, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser og offentligt bekræftede dokumenter samt fri proces. Et tilvalg af forordningen vil derfor alene omfatte det administrative samarbejde. Et tilvalg af forordningen vil bl.a. give den fordel, at danske bidragskrav lettere vil kunne inddrives i andre medlemsstater, og at mulighederne for at få fri proces til inddrivelsessager forbedres.

Forordningen om bilaterale familieretlige aftaler

Forordningen giver medlemsstaterne mulighed for at indgå bilaterale aftaler med tredjelande på sagsområder, der er omfattet af Bruxelles IIa-forordningen og underholdspligtforordningen, selv om indgåelse af den type aftaler er omfattet af EU's eksterne enekompetence for medlemsstater, som er bundet af disse to forordninger. Forordningen indeholder en procedure, som giver Kommissionen mulighed for at bemyndige en medlemsstat til at indgå en bilateral aftale med et tredjeland inden for anvendelsesområderne for de to forordninger. Tilvalg af forordningen er en betingelse for, at Danmark kan deltage i eventuelle ændringer af Den Nordiske Ægteskabskonvention (skilsmisse og forældreansvar) og Den Nordiske Inddrivelseskonvention (underholdspligt), hvis Danmark tilvælger Bruxelles IIa-forordningen og underholdspligtforordningen.

Kontosikringsforordningen

Forordningen har til formål at lette grænseoverskridende gældsinddrivelse på det civil- og handelsretlige område ved indførelse af en europæisk kendelse til sikring af bankindeståender. Den indfører en selvstændig europæisk procedure, som vil sætte en kreditor i stand til at opnå en europæisk kendelse til sikring af bankindeståender, hvis der er reel risiko for, at den efterfølgende fuldbyrdelse af kreditors krav

mod debitor uden en sådan foranstaltning vil blive umulig eller væsentligt vanskeligere. Kendelsen forhindrer, at en debitor flytter eller hæver indeståender på en bankkonto i en medlemsstat. Et tilvalg vil bidrage til at sikre, at danske borgere og virksomheder i forhold til grænseoverskridende tvister har mindst lige så gode vilkår som alle andre i Europa.

Eksisterende, forbeholdsbelagte retsakter, som aftalepartierne ikke ønsker at tilvælge:

Rom III-forordningen

Forordningen harmoniserer medlemsstaternes regler om lovvalg i sager vedrørende skilsmisse og separation. Et tilvalg af forordningen kan føre til, at en skilsmissesag, der behandles i Danmark, skal afgøres efter udenlandsk ret. Dermed risikerer en ægtefælle bosat i Danmark at have betydelig vanskeligere ved at blive skilt, end hvis sagen var blevet afgjort efter dansk ret. Det bemærkes, at forordningen er vedtaget efter reglerne om forstærket samarbejde og derfor ikke gælder for alle medlemsstater.

Offerdirektivet

Direktivet har til formål at sætte rammer for myndigheders behandling af ofre for kriminalitet og sikre, at ofret får passende information, støtte og beskyttelse og kan deltage i straffesagen. Direktivet indeholder bl.a. minimumsregler om information og støtte til ofre, om ofres rettigheder i forbindelse med anmeldelse, om ofres ret til at få information om sagen og om ofres ret til at deltage i straffesager, herunder om ret til at blive hørt under straffesagen og fremlægge beviser. Et tilvalg vurderes at formalisere procedurer, som i dag fungerer i praksis i Danmark. Direktivet går på visse punkter videre, end gældende dansk lovgivning hidtil har gjort af retssikkerhedsmæssige grunde. Partierne er enige om at drøfte, om der er dele af offerdirektivet, som skal gennemføres i dansk lov.

Retshjælpsdirektivet

Direktivet fastsætter fælles minimumsstandarder for ydelse af retshjælp til fysiske personer i grænseoverskridende tvister på det civilretlige område. Direktivet indeholder desuden bestemmelser om myndighedernes behandling af retshjælpsansøgninger og om formidling af ansøgninger om retshjælp mellem myndigheder i forskellige medlemsstater. Det har ikke inden for tidsfristerne været muligt at få afklaret en række spørgsmål i forhold til konsekvenserne af tilvalg.

Direktivet om ret til tolke- og oversætterbistand i straffesager

Direktivet indeholder minimumsregler om retten til vederlagsfri tolke- og oversætterbistand i straffesager og i sager vedrørende fuldbyrdelse af en europæisk arrestordre samt bestemmelser om tolkningens kvalitet. Dansk ret vurderes i vidt omfang allerede at være i overensstemmelse med direktivet. Et tilvalg vil derfor ikke indebære væsentlige fordele for danske borgere eller virksomheder.

Direktivet om ret til information i straffesager

Direktivet indeholder minimumsregler om bl.a. ret til generel mundtlig information om rettigheder inden for strafferetsplejen, ret til skriftlig information om rettigheder i forbindelse med anholdelse og ret til information om adgang til aktindsigt. Dansk ret vurderes i vidt omfang allerede at være i overensstemmelse med direktivet. Et tilvalg vil derfor ikke indebære væsentlige fordele for danske borgere eller virksomheder.

Direktivet om ret til advokatbistand

Direktivet indeholder minimumsregler om, hvornår mistænkte og tiltalte i straffesager har ret til en advokat, og hvad retten til advokatbistand indebærer. Dansk ret vurderes i vidt omfang at være i overens-

stemmelse med direktivet. Et tilvalg vil derfor ikke indebære væsentlige fordele for danske borgere eller virksomheder.

Konfiskationsdirektivet

Direktivet indeholder minimumsregler om indefrysning og konfiskation af redskaber og udbytte fra visse former for grovere kriminalitet. Et tilvalg ville i visse henseender bryde med grundlæggende retssikkerhedsmæssige garantier i dansk ret.

Forordningen om oprettelse af et instrument for finansiel støtte til politisamarbejde, forebyggelse og bekæmpelse af kriminalitet samt krisestyring som en del af Fonden for Intern Sikkerhed

Instrumentet stiller midler til rådighed for medlemsstaterne med henblik på gennemførelse af nationale flerårige programmer inden for politisamarbejde, kriminalitetsforebyggelse og retligt samarbejde i straffesager. Et tilvalg vil medføre væsentlige merudgifter for Danmark.

Forordningen om oprettelse af et program for retlige anliggender for perioden 2014 til 2020

Programmet støtter f.eks. uddannelse af dommere og anklagere, retligt samarbejde om forebyggelse og bekæmpelse af narkotikakriminalitet og beskyttelse af ofre for kriminalitet. Programmet kan også støtte initiativer, som skal sikre en effektiv anvendelse af EU-regler i medlemsstaterne eller udbrede viden om medlemsstaternes civil- og strafferet. Et tilvalg vil medføre væsentlige merudgifter for Danmark.

Forordningen om almindelige bestemmelser om Asyl-, Migrations- og Integrationsfonden og om instrumentet for finansiel støtte til politisamarbejde, forebyggelse og bekæmpelse af kriminalitet samt krisestyring

Forordningen indeholder bl.a. regler om støtteberettigelse, kontrol, finansiel styring, regnskab og evaluering i forbindelse med forvaltningen af fondene på området for retlige og indre anliggender. Tilvalg er ikke relevant, hvis Danmark ikke tilvælger forordningen om finansiel støtte til politisamarbejde, forebyggelse og bekæmpelse af kriminalitet samt krisestyring.

Bilag 5

Oversigt over gældende RIA-retsakter, som Danmark agter at tilslutte sig efter en omdannelse af retsforbeholdet, jf. politiske aftaler optrykt som hhv. bilag 3 og 4 til nærværende lovforslag:

1. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/36/EU af 5. april 2011 om forebyggelse og bekæmpelse af menneskehandel og beskyttelse af ofrene herfor, og om erstatning af Rådets rammeafgørelse 2002/629/RIA
2. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/99/EU af 13. december 2011 om den europæiske beskyttelsesordre
3. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/93/EU af 13. december 2011 om bekæmpelse af seksuelt misbrug og seksuel udnyttelse af børn og børnepornografi og om erstatning af Rådets rammeafgørelse 2004/68/RIA
4. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/40/EU af 12. august 2013 om angreb på informationssystemer og om erstatning af Rådets rammeafgørelse 2005/222/RIA
5. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/41/EU af 3. april 2014 om den europæiske efterforskningskendelse i straffesager¹⁾
6. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/57/EU af 16. april 2014 om strafferetlige sanktioner for markedsmisbrug
7. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/62/EU af 15. maj 2014 om strafferetlig beskyttelse af euroen og andre valutaer mod falskmøntneri og om erstatning af Rådets rammeafgørelse 2000/383/RIA
8. Rådets forordning (EF) nr. 1346/2000 af 29. maj 2000 om konkurs²⁾ som erstattes af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2015/848 af 20. maj 2015 om insolvensbehandling
9. Rådets forordning (EF) nr. 1206/2001 af 28. maj 2001 om samarbejde mellem medlemsstaternes retter om bevisoptagelse på det civil- og handelsretlige område som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1103/2008 af 22. oktober 2008 om tilpasning til Rådets afgørelse 1999/468/EF af visse retsakter, der er omfattet af proceduren i artikel 251 i traktaten, for så vidt angår forskriftsproceduren med kontrol — Tilpasning til forskriftsproceduren med kontrol — Del 3
10. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 805/2004 af 21. april 2004 om indførelse af et europæisk tvangsfuldbyrdsdokument for ubestridte krav som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1103/2008 af 22. oktober 2008 om tilpasning til Rådets afgørelse 1999/468/EF af visse retsakter, der er omfattet af proceduren i artikel 251 i traktaten, for så vidt angår forskriftsproceduren med kontrol — Tilpasning til forskriftsproceduren med kontrol — Del 3
11. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1896/2006 af 12. december 2006 om indførelse af en europæisk betalingspåkravsprocedure
12. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 861/2007 af 11. juli 2007 om indførelse af en europæisk småkravsprocedure
13. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 864/2007 af 11. juli 2007 om lovvalgsregler for forpligtelser uden for kontrakt (Rom II-forordningen)
14. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/52/EF af 21. maj 2008 om visse aspekter af mægling på det civil- og handelsretlige område
15. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 593/2008 af 17. juni 2008 om lovvalgsregler for kontraktlige forpligtelser (Rom I-forordningen)³⁾
16. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 662/2009 af 13. juli 2009 om indførelse af en procedure for forhandling og indgåelse af visse aftaler mellem medlemsstater og tredjelande vedrørende lovvalgsregler for kontraktlige forpligtelser og forpligtelser uden for kontraktforhold
17. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 606/2013 af 12. juni 2013 om gensidig anerkendelse af beskyttelsesforanstaltninger i civilretlige spørgsmål

18. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 655/2014 af 15. maj 2014 om indførelse af en procedure for en europæisk kendelse til sikring af bankindeståender med henblik på at lette grænseoverskridende gældsinddrivelse på det civil- og handelsretlige område
19. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 650/2012 af 4. juli 2012 om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser vedrørende arv, og om accept og fuldbyrdelse af officielt bekræftede dokumenter vedrørende arv og om indførelse af et europæisk arvebevis
20. Rådets forordning (EF) nr. 4/2009 af 18. december 2008 om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser og samarbejde vedrørende underholdspligt⁴⁾
21. Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 af 27. november 2003 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1347/2000⁵⁾
22. Rådets forordning (EF) nr. 664/2009 af 7. juli 2009 om indførelse af en procedure for forhandling og indgåelse af aftaler mellem medlemsstater og tredjelande om kompetence, anerkendelse og fuldbyrdelse af domme og retsafgørelser i ægteskabssager, sager om forældreansvar og sager om underholdspligt samt lovvalgsregler vedrørende underholdspligt

Retsakter, som Danmark aktuelt er tilknyttet via parallelaftaler

23. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 604/2013 af 26. juni 2013 om fastsættelse af kriterier og procedurer til afgørelse af, hvilken medlemsstat der er ansvarlig for behandlingen af en ansøgning om international beskyttelse, der er indgivet af en tredjelandsstatsborger eller en statsløs i en af medlemsstaterne⁶⁾
24. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 603/2013 af 26. juni 2013 om oprettelse af »Eurodac« til sammenligning af fingeraftryk med henblik på en effektiv anvendelse af forordning (EU) nr. 604/2013 om fastsættelse af kriterier og procedurer til afgørelse af, hvilken medlemsstat der er ansvarlig for behandlingen af en ansøgning om international beskyttelse, der er indgivet i en af medlemsstaterne af en tredjelandsstatsborger eller en statsløs og om medlemsstaternes retshåndhævende myndigheders og Europols adgang til at indgive anmodning om sammenligning med Eurodacoplysninger med henblik på retshåndhævelse og om ændring af forordning (EU) nr. 1077/2011 om oprettelse af et europæisk agentur for den operationelle forvaltning af store it-systemer inden for området med frihed, sikkerhed og retfærdighed
25. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1393/2007 af 13. november 2007 om forkyndelse i medlemsstaterne af retslige og udenretslige dokumenter i civile og kommercielle sager (forkyndelse af dokumenter) og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1348/2000
26. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1215/2012 af 12. december 2012 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 542/2014 af 15. maj 2014 om ændring af forordning (EU) nr. 1215/2012 med hensyn til de regler, der skal anvendes for så vidt angår Den Fælles Patentdomstol og Beneluxdomstolen⁷⁾.

- 1) EU har indgået følgende tredjelaftaler, som berører direktivets anvendelsesområde: 2009/820 (FUSP): Rådets afgørelse af 23. oktober 2009 om indgåelse på Den Europæiske Unions vegne af aftalen mellem Den Europæiske Union og Amerikas Forenede Stater om udlevering og aftalen mellem Den Europæiske Union og Amerikas Forenede Stater om gensidig retshjælp, 2010/412/EU: Rådets afgørelse af 13. juli 2010 om indgåelse af aftalen mellem Den Europæiske Union og Amerikas Forenede Stater om behandling og overførsel af finansielle betalingsdata fra Den Europæiske Union til USA til brug for programmet til sporing af finansiering af terrorisme, 2010/616/EU: Rådets afgørelse af 7. oktober 2010 om indgåelse af aftalen mellem Den Europæiske Union og Japan om gensidig retshjælp i straffesager, 2012/305/EU: Rådets afgørelse af 7. juni 2012 om indgåelse af aftalen mellem Den Europæiske Union og Republikken Island og Kongeriget Norge om anvendelsen af visse bestemmelser i konventionen af 29. maj 2000 om gensidig retshjælp i straffesager mellem Den Europæiske Unions medlemsstater og protokollen her til fra 2001 og 2013/744/EU: Rådets afgørelse af 9. december 2013 om undertegnelse på Den Europæiske Unions vegne af protokollen om eliminering af ulovlig handel med tobaksvarer til WHO-rammekonventionen om bekæmpelse af tobaksrygning, for så vidt angår dens bestemmelser om forpligtelser vedrørende retligt samarbejde i straffesager, definitionen af strafbare handlinger, og politisamarbejde. På områder, hvor EU har enekompetence, omfatter et tilvalg af en EU-retsakt også EU's indgåelse af eksterne aftaler på det samme område, jf. ovenfor i lovforslagets pkt. 2.3.6.
- 2) EU har indgået følgende tredjelaftaler, som berører forordningens anvendelsesområde: 2009/370/EF: Rådets afgørelse af 6. april 2009 om Det Europæiske Fællesskabs tiltrædelse af konventionen om internationale sikkerhedsrettigheder i mobilt udstyr og protokollen til nævnte konvention om specifikke forhold for flymateriel, vedtaget samlet i Cape Town den 16. november 2001 og 2014/888/EU: Rådets afgørelse af 4. december 2014 om på vegne af Den Europæiske Union at godkende protokollen om specifikke forhold for rullende jernbanemateriel i tilknytning til konventionen om internationale sikkerhedsrettigheder i mobilt udstyr, som blev vedtaget i Luxembourg den 23. februar 2007. På områder, hvor EU har enekompetence, omfatter et tilvalg af en EU-retsakt også EU's indgåelse af eksterne aftaler på det samme område, jf. ovenfor i lovforslagets pkt. 2.3.6.
- 3) EU har indgået følgende tredjelaftaler, der berører forordningens anvendelsesområde: 2009/370/EF: Rådets afgørelse af 6. april 2009 om Det Europæiske Fællesskabs tiltrædelse af konventionen om internationale sikkerhedsrettigheder i mobilt udstyr og protokollen til nævnte konvention om specifikke forhold for flymateriel, vedtaget samlet i Cape Town den 16. november 2001 og 2014/888/EU: Rådets afgørelse af 4. december 2014 om på vegne af Den Europæiske Union at godkende protokollen om specifikke forhold for rullende jernbanemateriel i tilknytning til konventionen om internationale sikkerhedsrettigheder i mobilt udstyr, som blev vedtaget i Luxembourg den 23. februar 2007. På områder, hvor EU har enekompetence, omfatter et tilvalg af en EU-retsakt også EU's indgåelse af eksterne aftaler på det samme område, jf. ovenfor i lovforslagets pkt. 2.3.6.
- 4) EU har indgået følgende tredjelaftaler, der berører forordningens anvendelsesområde: 2011/432/EU: Rådets afgørelse af 9. juni 2011 om godkendelse på Den Europæiske Unions vegne af Haagerkonventionen af 23. november 2007 om international inddrivelse af børnebidrag og andre former for underholdsbidrag og 2009/941/EF: Rådets afgørelse af 30. november 2009 om Det Europæiske Fællesskabs indgåelse af Haagerprotokollen af 23. november 2007 om, hvilken lov der finder anvendelse på underholdspligt. På områder, hvor EU har enekompetence, omfatter et tilvalg af en EU-retsakt også EU's indgåelse af eksterne aftaler på det samme område, jf. ovenfor i lovforslagets pkt. 2.3.6.
- 5) EU har indgået følgende tredjelaftaler, som berører forordningens anvendelsesområde: 2008/431 (EF): Rådets beslutning af 5. juni 2008 om bemyndigelse af visse medlemsstater til i Det Europæiske Fællesskabs interesse at ratificere eller tiltræde Haagerkonventionen af 1996 om kompetence, lovvalg, anerkendelse, fuldbyrdelse og samarbejde vedrørende forældreansvar og foranstaltninger til beskyttelse af børn og om bemyndigelse af visse medlemsstater til at fremsætte en erklæring om anvendelsen af de relevante interne fællesskabsretlige regler, 2015/1023 (EU): Rådets afgørelse af 15. juni 2015 om bemyndigelse af visse medlemsstater til i Den Europæiske Unions interesse at acceptere Andorras tiltrædelse af Haagerkonventionen af 1980 om de civile retlige virkninger af internationale børnebortførelser, og 2015/1024 (EU): Rådets afgørelse af 15. juni 2015 om bemyndigelse af visse medlemsstater til i Den Europæiske Unions interesse at acceptere Singapores tiltrædelse af Haagerkonventionen af 1980 om de civile retlige virkninger af internationale børnebortførelser. På områder, hvor EU har enekompetence, omfatter et tilvalg af en EU-retsakt også EU's indgåelse af eksterne aftaler på det samme område, jf. ovenfor i lovforslagets pkt. 2.3.6.
- 6) EU har indgået følgende tredjelaftaler, som berører forordningens anvendelsesområde: 2001/258 (EF): Rådets afgørelse af 15. marts 2001 om indgåelse af en aftale mellem Det Europæiske Fællesskab og Republikken Island og Kongeriget Norge om kriterier og mekanismer for fastsættelse af, hvilken stat der er ansvarlig for behandlingen af en asylansøgning indgivet i en medlemsstat eller i Island eller Norge, 2006/167 (EF): Rådets afgørelse af 21. februar 2006 om indgåelse af en protokol til aftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og Republikken Island og Kongeriget Norge om kriterier og mekanismer for fastsættelse af, hvilken stat der er ansvarlig for behandlingen af en asylansøgning indgivet i en medlemsstat eller i Island eller Norge, 2008/147 (EF): Rådets afgørelse af 28. januar 2008 om indgåelse, på Det Europæiske Fællesskabs vegne, af aftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og Det Schweiziske Forbund om kriterier og mekanismer for fastsættelse af, hvilken stat der er ansvarlig for behandlingen af en asylansøgning indgivet i en medlemsstat eller i Schweiz, 2009/487 (EF): Rådets afgørelse af 24. oktober 2008 om indgåelse af en protokol mellem Det Europæiske Fællesskab, Det Schweiziske Forbund og Fyrstendømmet Liechtenstein til aftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og Det Schweiziske Forbund om kriterier og mekanismer for fastsættelse af, hvilken stat der er ansvarlig for behandlingen af en asylansøgning indgivet i en medlemsstat eller i Schweiz og 2011/351 (EU): Rådets afgørelse af 7. marts 2011 om indgåelse af en protokol mellem Det Europæiske Fællesskab, Det Schweiziske Forbund og Fyrstendømmet Liechtenstein om Fyrstendømmet Liechtensteins tiltrædelse af aftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og Det Schweiziske Forbund om kriterier og mekanismer for fastsættelse af, hvilken stat der er ansvarlig for behandlingen af en asylansøgning indgivet i en medlemsstat eller i Schweiz.
- 7) EU har indgået følgende tredjelaftaler, der berører forordningens anvendelsesområde: 2002/971/EF: Rådets afgørelse af 18. november 2002 om bemyndigelse af medlemsstaterne til i Det Europæiske Fællesskabs interesse at ratificere eller tiltræde den internationale konvention af 1996 om ansvar og erstatning for skader opstået i forbindelse med søtransport af farlige og skadelige stoffer (HNS-konventionen), 2009/430/EF: Rådets afgørelse af 27. november 2008 om indgåelse af konventionen om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område – Erklæringer, 2009/370/EF: Rådets afgørelse af 6. april 2009 om Det Europæiske Fællesskabs tiltrædelse af konventionen om internationale sikkerhedsrettigheder i mobilt udstyr og protokollen til nævnte konvention om specifikke forhold for flymateriel, vedtaget samlet i Cape Town den 16. november 2001 2012/23/EU: Rådets afgørelse af 12. december 2011 om Den Europæiske Unions tiltrædelse af protokollen af 2002 til Athenkonventionen om transport af passagerer og deres bagage til søs, 1974 med hensyn til artikel 10 og 11, 2013/434/EU: Rådets afgørelse af 15. juli 2013 om bemyndigelse af visse medlemsstater til i Den Europæiske Unions interesse at ratificere eller tiltræde protokollen om ændring af Wienkonventionen af 21. maj 1963 om civilretligt ansvar for nuklear skade og til at fremsætte en erklæring om anvendelsen af de relevante interne EU-retlige regler, og 2014/888/EU: Rådets afgørelse af 4. december 2014 om på vegne af Den Europæiske Union at godkende protokollen om specifikke forhold for rullende jernbanemateriel i tilknytning til konventionen om internationale sikkerhedsrettigheder i mobilt udstyr, som blev vedtaget i Luxembourg den 23. februar 2007, og 2014/887/EU: Rådets afgørelse af 4. december 2014 om godkendelse på Den Europæiske Unions vegne af Haagerkonventionen af 30. juni 2005 om værnetingsaftaler.

Oversigt over Schengen-relaterede retsakter

Almindelige bestemmelser

	Retsakt	Kategori	Hjemmel
	Forordninger		
1.	Rådets forordning (EF) nr. 1988/2006 af 21. december 2006 om ændring af forordning (EF) nr. 2424/2001 om udviklingen af anden generation af Schengen-informationssystemet (SIS II) (Schengen)	Almindelige bestemmelser	EF-Traktatens artikel 66
2.	Rådets forordning (EU) nr. 1272/2012 af 20. december 2012 om migrering fra Schengen-informationssystemet (SIS I+) til anden generation af Schengen-informationssystemet (SIS II) (omarbejdning) (Schengen)	Almindelige bestemmelser	Traktatens artikel 74
3.	Rådets forordning (EU) nr. 1053/2013 af 7. oktober 2013 om indførelse af en evaluerings- og overvågningsmekanisme til kontrol af anvendelsen af Schengenreglerne og om ophævelse af Eksekutivkomitéens afgørelse af 16. september 1998 om nedsættelse af et stående udvalg for evaluering og anvendelse af Schengenreglerne (Schengen)	Almindelige bestemmelser	Traktatens artikel 70
	Afgørelser/beslutninger		
4.	Schengen-reglerne - Eksekutivkomitéens afgørelse af 20. december 1995 om hurtig udveksling mellem Schengen-staterne af statistiske og konkrete oplysninger om mulige mangler ved de ydre grænser (SCH/Com-ex (95) 21) (Schengen)	Almindelige bestemmelser	EF-Traktatens artikel 66
5.	2004/512/EF: Rådets beslutning af 8. juni 2004 om indførelse af visuminformationssystemet (VIS) (Schengen)	Almindelige bestemmelser	EF-Traktatens artikel 66
6.	2005/267/EF: Rådets beslutning af 16. marts 2005 om oprettelse af et sikkert, webbaseret informations- og koordineringsnet for medlemsstaternes indvandringsmyndigheder (delvis Schengen)	Almindelige bestemmelser	EF-Traktatens artikel 66

Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring

	Retsakt	Kategori	Hjemmel
	Forordninger		
7.	Rådets forordning (EF) nr. 789/2001 af 24. april 2001 om at forbeholde Rådet gennemførelsesbeføjelserne vedrørende visse detailbestemmelser og konkrete procedurer i forbindelse med behandling af visumansøgninger (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 62, nr. 2 og 3
8.	Rådets forordning (EF) nr. 1030/2002 af 13. juni 2002 om ensartet udformning af opholdstilladelser til tredjelandsstatsborgere (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 63, nr. 3
9.	Rådets forordning (EF) nr. 693/2003 af 14. april 2003 om indførelse af et særligt, forenklet transitdokument (FTD) og et forenklet jernbanetransitdokument (FRTD) samt om ændring af de fælles konsulære instrukser og Den Fælles Håndbog (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 62, nr. 2
10.	Rådets forordning (EF) nr. 694/2003 af 14. april 2003 om ensartet udformning af forenkledede transitdokumenter (FTD) og forenkledede jernbanetransitdokumenter (FRTD) som omhandlet i forordning (EF) nr. 693/2003 (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 62, nr. 2
11.	Rådets forordning (EF) nr. 1295/2003 af 15. juli 2003 om foranstaltninger med henblik på at lette procedurene for ansøgning om og udstedelse af visum til medlemmer af den olympiske familie, der deltager i De Olympiske eller De Paralympiske Lege i Athen i 2004 (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 62, stk. 2, litra a) og litra b), nr. ii)
12.	Rådets forordning (EF) nr. 377/2004 af 19. februar 2004 om oprettelse af et netværk af indvandringsforbindelsesofficerer (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 63, nr. 3, litra b), og artikel 66
13.	Rådets forordning (EF) nr. 871/2004 af 29. april 2004 om indførelse af nye funktioner i Schengen-informationssystemet, bl.a. med henblik på terrorismebekæmpelse (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 66
14.	Rådets forordning (EF) nr. 2007/2004 af 26. oktober 2004 om oprettelse af et europæisk agentur for for-	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 62, stk. 2,

	valtning af det operative samarbejde ved EU-medlemsstaternes ydre grænser (Schengen)		litra a), og artikel 66
15.	Rådets forordning (EF) nr. 2252/2004 af 13. december 2004 om standarder for sikkerhedselementer og biometriske identifikatorer i pas og rejsedokumenter, som medlemsstaterne udsteder (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 62, nr. 2, litra a)
16.	Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2046/2005 af 14. december 2005 om foranstaltninger med henblik på at lette procedurerne for ansøgning om og udstedelse af visum til medlemmer af den olympiske familie, der deltager i De Olympiske og/eller De Paralympiske Vinterlege 2006 i Torino (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 62, nr. 2, litra a) og b), ii)
17.	Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 562/2006 af 15. marts 2006 om indførelse af en fællesskabskodeks for personers grænsepassage (Schengen-grænsekodeks) (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 62, nr. 1 og nr. 2, litra a)
18.	Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1931/2006 af 20. december 2006 om fastsættelse af regler for lokal grænsetrafik ved medlemsstaternes ydre landgrænser og om ændring af Schengen-konventionen (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 62, nr. 2
19.	Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1987/2006 af 20. december 2006 om oprettelse, drift og brug af anden generation af Schengen-informationssystemet (SIS II) (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 62, nr. 2, litra a), artikel 63, nr. 3, litra b), og artikel 66
20.	Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 863/2007 af 11. juli 2007 om indførelse af en ordning for oprettelse af hurtige grænseindsatshold og ændring af Rådets forordning (EF) nr. 2007/2004 med hensyn til denne ordning og om regulering af gæstemedarbejderes opgaver og beføjelser (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 62, nr. 2, litra a), og artikel 66
21.	Rådets forordning (EF) nr. 189/2008 af 18. februar 2008 om testning af anden generation af Schengeninformationssystemet (SIS II) (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	Rådets forordning (EF) nr. 2424/2001 af 6. december 2001 om udviklingen af anden generation af

			Schengeninfor- mationssystemet (SIS II)
22.	Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 296/2008 af 11. marts 2008 om ændring af forordning (EF) nr. 562/2006 om indførelse af en fællesskabskodeks for personers grænsepassage (Schengen-grænsekodeks), for så vidt angår de gennemførelsesbeføjelser, der tillægges Kommissionen (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 62, nr. 1 og nr. 2, litra a)
23.	Rådets forordning (EF) nr. 380/2008 af 18. april 2008 om ændring af forordning (EF) nr. 1030/2002 om ensartet udformning af opholdstilladelser til tredjelandsstatsborgere (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 63, nr. 3, litra a)
24.	Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 767/2008 af 9. juli 2008 om visuminformationssystemet (VIS) og udveksling af oplysninger mellem medlemsstaterne om visa til kortvarigt ophold (VIS-forordningen) (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 62, nr. 2, litra b), nr. ii), og artikel 66
25.	Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 81/2009 af 14. januar 2009 om ændring af forordning (EF) nr. 562/2006 med hensyn til anvendelse af visuminformationssystemet (VIS) inden for rammerne af Schengen-grænsekodeksen (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 62, nr. 2, litra a)
26.	Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 444/2009 af 28. maj 2009 om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 2252/2004 om standarder for sikkerhedselementer og biometriske identifikatorer i pas og rejsedokumenter, som medlemsstaterne udsteder (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 62, nr. 2, litra a)
27.	Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 810/2009 af 13. juli 2009 om en fællesskabskodeks for visa (visumkodeks) (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 62, nr. 2, litra a), og litra b), nr. ii)
28.	Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 265/2010 af 25. marts 2010 om ændring af konventionen om gennemførelse af Schengen-aftalen og forordning (EF) nr. 562/2006, hvad angår bevægelighed for indehavere af visum til længerevarende ophold (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	Traktatens artikel 77, stk. 2, litra b) og c), og artikel 79, stk. 2, litra a)

29.	Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 493/2011 af 5. april 2011 om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 377/2004 om oprettelse af et netværk af indvandringsforbindelsesofficerer (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	Traktatens artikel 77, stk. 2, litra c) og artikel 74
30.	Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1342/2011 af 13. december 2011 om ændring af forordning (EF) nr. 1931/2006 med henblik på at inddrage Kaliningrad-enklaven og bestemte polske administrative distrikter i et område, der betragtes som grænseområde (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	Traktatens artikel 77, stk. 2, litra b)
31.	Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1168/2011 af 25. oktober 2011 om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 2007/2004 om oprettelse af et europæisk agentur for forvaltning af det operative samarbejde ved EU-medlemsstaternes ydre grænser (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	Traktatens artikel 74 og artikel 77, stk. 2, litra b) og d)
32.	Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1077/2011 af 25. oktober 2011 om oprettelse af et europæisk agentur for den operationelle forvaltning af store it-systemer inden for området med frihed, sikkerhed og retfærdighed (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring Samarbejde om civile retlige spørgsmål	Traktatens artikel 74, artikel 77, stk. 2, litra a) og b), artikel 78, stk. 2, litra e), artikel 79, stk. 2, litra c), artikel 82, stk. 1, litra d), artikel 85, stk. 1, artikel 87, stk. 2, litra a), og artikel 88, stk. 2
33.	Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 154/2012 af 15. februar 2012 om ændring af forordning (EF) nr. 810/2009 om en fællesskabskodeks for visa (visumkodeks) (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	Traktatens artikel 77, stk. 2, litra a)
34.	Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1051/2013 af 22. oktober 2013 om ændring af forordning (EF) nr. 562/2006 for at fastsætte fælles regler for midlertidig genindførelse af grænsekontrol ved de indre grænser under ekstraordinære omstændigheder (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	Traktatens artikel 77, stk. 1 og 2
35.	Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1052/2013 af 22. oktober 2013 om oprettelse af det europæiske grænseovervågningssystem (Eurosur) (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	Traktatens artikel 77, stk. 2, litra d)

36.	Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 610/2013 af 26. juni 2013 om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 562/2006 om indførelse af en fællesskabskodeks for personers grænsepassage (Schengen-grænsekodeks), konventionen om gennemførelse af Schengenaftalen, Rådets forordning (EF) nr. 1683/95 og (EF) nr. 539/2001 og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 767/2008 og (EF) nr. 810/2009 (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	Traktatens artikel 77, stk. 2
37.	Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 515/2014 af 16. april 2014 om oprettelse af et instrument for finansiel støtte til forvaltning af de ydre grænser og den fælles visumpolitik som en del af Fonden for Intern Sikkerhed og om ophævelse af beslutning nr. 574/2007/EF (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	Traktatens artikel 77, stk. 2
38.	Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 656/2014 af 15. maj 2014 om regler for overvågning af de ydre søgrænser inden for rammerne af det operative samarbejde, der samordnes af Det Europæiske Agentur for Forvaltning af det Operative Samarbejde ved EU-medlemsstaternes Ydre Grænser (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	Traktatens artikel 77, stk. 2, litra d)
Direktiver			
39.	Rådets direktiv 2001/40/EF af 28. maj 2001 om gensidig anerkendelse af afgørelser om udsendelse af tredjelandsstatsborgere (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 63, nr. 3)
40.	Rådets direktiv 2001/51/EF af 28. juni 2001 om fastsættelse af supplerende bestemmelser til artikel 26 i konventionen om gennemførelse af Schengen-aftalen af 14. juni 1985 (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 61, litra a), og artikel 63, stk. 3, litra b)
41.	Rådets direktiv 2002/90/EF af 28. november 2002 om definition af hjælp til ulovlig indrejse og transit samt ulovligt ophold (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 61, litra a), og artikel 63, stk. 3, litra b)
42.	Rådets direktiv 2003/110/EF af 25. november 2003 om bistand ved gennemrejse i forbindelse med udsendelse med fly (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 63, nr. 3, litra b)
43.	Rådets direktiv 2004/82/EF af 29. april 2004 om transportvirksomheders forpligtelse til at fremsende oplysninger om passagerer (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 62, stk. 2, litra a), og arti-

			kel 63, stk. 3, litra b)
44.	Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/115/EF af 16. december 2008 om fælles standarder og procedurer i medlemsstaterne for tilbagesendelse af tredjelandstatsborgere med ulovligt ophold (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 63, nr. 3, litra b)
Afgørelser/beslutninger/henstillinger			
45.	Schengen-reglerne - Aftale om Den Helleniske Republiks tiltrædelse af konventionen om gennemførelse af Schengen-aftalen af 14. juni 1985 mellem regeringerne for staterne i Den Økonomiske Union Benelux, Forbundsrepublikken Tyskland og Den Franske Republik om gradvis ophævelse af kontrollen ved de fælles grænser, undertegnet i Schengen den 19. juni 1990, og tiltrådt af Den Italienske Republik ved aftale undertegnet i Paris den 27. november 1990 og af Kongeriget Spanien og Den Portugisiske Republik ved aftaler undertegnet i Bonn den 25. juni 1991 (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 62
46.	Schengen-reglerne - Konvention om gennemførelse af Schengen-aftalen af 14. juni 1985 mellem regeringerne for staterne i Den Økonomiske Union Benelux, Forbundsrepublikken Tyskland og Den Franske Republik om gradvis ophævelse af kontrollen ved de fælles grænser (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 62
47.	Schengen-reglerne – Eksekutivkomitéens afgørelse af 14. december 1993 om ministrenes og statssekretærenes erklæringer (SCH/Com-ex (93) 10) (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 62
48.	Schengen-reglerne – Eksekutivkomitéens afgørelse af 14. december 1993 om finansieringsordningen for oprettelse og driftsudgifter for Schengen-informationssystemet (C. SIS) (SCH/Com-ex (93) 16) (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 62
49.	Schengen-reglerne - Eksekutivkomitéens afgørelse af 21. november 1994 om erhvervelse af fælles ind- og udrejsestempler (SCH/Com-ex (94) 16 rev.) (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 62

50.	Schengen-reglerne - Eksekutivkomitéens afgørelse af 21. november 1994 om indførelse af en edb-procedure for høring af de centrale myndigheder, der er omhandlet i artikel 17, stk. 2, i konventionen (SCH/Com-ex (94) 15 rev.) (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 62
51.	Schengen-reglerne - Eksekutivkomitéens afgørelse af 22. december 1994 om iværksættelse af konventionen om gennemførelse af Schengen-aftalen af 19. juni 1990 (SCH/Com-ex (94) 29 rev. 2) (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 62
52.	Schengen-reglerne - Eksekutivkomitéens afgørelse af 5. maj 1995 om fælles visumpolitik. Afgørelsen er indeholdt i referatet af eksekutivkomitéens møde den 28. april 1995 i Bruxelles (SCH/Com-ex (95) PV 1 rev.) (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 62
53.	Schengen-reglerne - Eksekutivkomitéens afgørelse af 25. april 1997 om indgåelse af en aftale om forundersøgelsen vedrørende SIS II (SCH-COM-ex (97) 2 rev. 2) (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 62
54.	Schengen-reglerne - Eksekutivkomitéens afgørelse af 7. oktober 1997 om Norges og Islands andel i udgifterne til oprettelse og drift af C. SIS (SCH-COM-ex (97) 18) (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 62
55.	Schengen-reglerne - Eksekutivkomitéens afgørelse af 7. oktober 1997 om udvikling af SIS (SCH-COM-ex (97) 24) (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 62
56.	Schengen-reglerne - Eksekutivkomitéens afgørelse af 7. oktober 1997 om anvendelse af Schengen-konventionen i Grækenland (SCH-COM-ex (97) 29 rev. 2) (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 62
57.	Schengen-reglerne - Eksekutivkomitéens afgørelse af 15. december 1997 om ændring af finansieringsordningen for C. SIS (SCH/Com-ex (97) 35) (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 62
58.	Schengen-reglerne - Eksekutivkomitéens afgørelse af 15. december 1997 om retningslinjer for bevismidler	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 62

	og indicier i forbindelse med tilbagetagelsesaftaler mellem Schengen-stater (SCH/Com-ex (97) 39 rev.) (Schengen)		
59.	Schengen-reglerne - Eksekutivkomitéens afgørelse af 21. april 1998 om taskeforcens aktiviteter (SCH/Com-ex (98) 1 rev. 2) (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 62
60.	Schengen-reglerne - Eksekutivkomitéens afgørelse af 21. april 1998 om C. SIS med 15/18 tilslutninger (SCH/Com-ex (98) 11) (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 62
61.	Schengen-reglerne - Eksekutivkomitéens afgørelse af 23. juni 1998 om de foranstaltninger, der skal træffes over for lande, som volder problemer med hensyn til udstedelse af dokumenter, som er nødvendige for udsendelse fra Schengen-området (SCH/Com-ex (98) 18 rev.) (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 62
62.	Schengen-reglerne - Eksekutivkomitéens afgørelse af 23. juni 1998 om monegaskiske opholdstilladelser (SCH/Com-ex (98) 19) (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 62
63.	Schengen-reglerne - Eksekutivkomitéens afgørelse af 23. juni 1998 om stempling af visumansøgers pas (SCH/Com-ex (98) 21) (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 62
64.	Schengen-reglerne - Eksekutivkomitéens afgørelse af 23. juni 1998 om en opfejningsklausul, som skal dække samtlige tekniske Schengen-regler (SCH/Com-ex (98) 29 rev.) (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 62
65.	Schengen-reglerne - Eksekutivkomitéens afgørelse af 16. september 1998 om videregivelse af den fælles håndbog til ansøgerlandene (SCH/Com-ex (98) 35 rev. 2) (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 62
66.	Schengen-reglerne - Eksekutivkomitéens afgørelse af 16. september 1998 om nedsættelse af et ad hoc-udvalg vedrørende Grækenland (SCH/Com-ex (98) 43 rev.) (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 62

67.	Schengen-reglerne - Eksekutivkomitéens afgørelse af 27. oktober 1998 om foranstaltninger til bekæmpelse af illegal indvandring (SCH/Com-ex (98) 37 def. 2) (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 62
68.	Schengen-reglerne - Centralgruppens afgørelse af 27. oktober 1998 om vedtagelse af foranstaltninger til bekæmpelse af illegal indvandring (SCH/C (98) 117) (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 62
69.	Schengen-reglerne - Eksekutivkomitéens afgørelse af 16. december 1998 om Schengen-konventionens anvendelse i Grækenland (SCH/Com-ex (98) 49 rev. 3) (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 62
70.	Schengen-reglerne - Eksekutivkomitéens afgørelse af 16. december 1998 om koordineret anvendelse af dokumentrådgivere (SCH/Com-ex (98) 59 rev.) (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 62
71.	Schengen-reglerne - Eksekutivkomitéens afgørelse af 28. april 1999 om budgettet for helpdesken i 1999 (SCH/Com-ex (99) 3) (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 62
72.	Schengen-reglerne - Eksekutivkomitéens afgørelse af 28. april 1999 om udgifter til oprettelse af C. SIS (SCH/Com-ex (99) 4) (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 62
73.	Schengen-reglerne - Eksekutivkomitéens afgørelse af 28. april 1999 om ajourføring af Sirene-håndbogen (SCH/Com-ex (99) 5) (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 62
74.	2004/191/EF: Rådets beslutning af 23. februar 2004 om fastsættelse af kriterier og nærmere bestemmelser for udligning af de finansielle ubalancer, som følger af anvendelsen af direktiv 2001/40/EF om gensidig anerkendelse af afgørelser om udsendelse af tredjelandstatsborgere (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 63, nr. 3
75.	2004/573/EF: Rådets beslutning af 29. april 2004 om tilrettelæggelse af samlet udsendelse med fly fra to eller flere medlemsstaters område af tredjelandstatsborgere, der er omfattet af individuelle afgørelser om udsendelse (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 63, stk. 3, litra b)

76.	2004/860/EF: Rådets afgørelse af 25. oktober 2004 om undertegnelse, på Det Europæiske Fællesskabs vegne, af og midlertidig anvendelse af visse bestemmelser i aftalen mellem Den Europæiske Union, Det Europæiske Fællesskab og Det Schweiziske Forbund om Det Schweiziske Forbunds associering i gennemførelsen, anvendelsen og udviklingen af Schengen-reglerne (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 62, artikel 63, første afsnit, nr. 3, artikel 66 og artikel 95 sammenholdt med artikel 300, stk. 2
77.	2005/761/EF: Europa-Parlamentets og Rådets henstilling af 28. september 2005 om lettelse af medlemsstaternes udstedelse af ensartede visa til kortvarigt ophold til forskere fra tredjelande, som rejser inden for Fællesskabet med henblik på videnskabelig forskning (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 62, nr. 2, litra b), nr. ii)
78.	2006/757/EF: Kommissionens beslutning af 22. september 2006 om ændring af Sirene-Håndbogen (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	Rådets forordning (EF) nr. 378/2004 af 19. februar 2004 om proceduren for ændring af Sirene-Håndbogen
79.	Europa-Parlamentets og Rådets beslutning nr. 896/2006/EF af 14. juni 2006 om indførelse af en forenklet ordning for personkontrol ved de ydre grænser på grundlag af medlemsstaternes ensidige anerkendelse af visse opholdstilladelser udstedt af Schweiz og Liechtenstein i forbindelse med transit gennem deres område (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 62, nr. 2, litra a)
80.	2007/170/EF: Kommissionens beslutning af 16. marts 2007 om fastsættelse af netværkskravene til Schengen II-informationssystemet (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	Rådets forordning (EF) nr. 2424/2001 af 6. december 2001 om udvikling af anden generation af Schengen-informationssystemet (SIS II)
81.	2007/511/EF: Rådets afgørelse af 15. februar 2007 om indgåelse på Fællesskabets vegne, af en aftale mellem Det Europæiske Fællesskab og Republikken Island og Kongeriget Norge om vilkårene for disse staters deltagelse i Det Europæiske Agentur for For-	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 62, stk. 2, litra a), og artikel 66, sammenholdt med arti-

	valtning af det Operative Samarbejde ved de Ydre Grænser (Schengen)		kel 300, stk. 2, første afsnit, første punktum, og stk. 3, første afsnit
82.	2007/512/EF: Rådets afgørelse af 15. februar 2007 om undertegnelse, på Fællesskabets vegne, og om midlertidig anvendelse af aftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og Republikken Island og Kongeriget Norge om vilkårene for disse stater deltagelse i Det Europæiske Agentur for Forvaltning af det Operative Samarbejde ved de Ydre Grænser (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 62, stk. 2, litra a), og artikel 66, sammenholdt med artikel 300, stk. 2, første afsnit, første punktum, og stk. 3, første afsnit
83.	2007/519/EF: Rådets beslutning af 16. juli 2007 om ændring af del 2 i Schengen-konsultationsnettet (tekniske specifikationer) (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	Rådets forordning (EF) nr. 789/2001 af 24. april 2001 om at forbeholde Rådet gennemførelsesbeføjelserne vedrørende visse detailbestemmelser og konkrete procedurer i forbindelse med behandling af visumansøgninger
84.	2007/866/EF: Rådets beslutning af 6. december 2007 om ændring af del 1 i Schengenkonsultationsnettet (tekniske specifikationer) (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	Rådets forordning (EF) nr. 789/2001 af 24. april 2001 om at forbeholde Rådet gennemførelsesbeføjelserne vedrørende visse detailbestemmelser og konkrete procedurer i forbindelse med behandling

			af visumansøgninger
85.	2008/146/EF: Rådets afgørelse af 28. januar 2008 om indgåelse, på Det Europæiske Fællesskabs vegne, af aftalen mellem Den Europæiske Union, Det Europæiske Fællesskab og Det Schweiziske Forbund om Det Schweiziske Forbunds associering i gennemførelsen, anvendelsen og udviklingen af Schengenreglerne (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 62, artikel 63, stk. 1, nr. 3, og artikel 66 og 95, sammenholdt med artikel 300, stk. 2, første afsnit, andet punktum, og artikel 300, stk. 3, første afsnit
86.	2008/261/EF: Rådets afgørelse af 28. februar 2008 om undertegnelse, på Det Europæiske Fællesskabs vegne, af og midlertidig anvendelse af visse bestemmelser i protokollen mellem Den Europæiske Union, Det Europæiske Fællesskab, Det Schweiziske Forbund og Fyrstendømmet Liechtenstein om Fyrstendømmet Liechtensteins tiltrædelse af aftalen mellem Den Europæiske Union, Det Europæiske Fællesskab og Det Schweiziske Forbund om Det Schweiziske Forbunds associering i gennemførelsen, anvendelsen og udviklingen af Schengen-reglerne (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 62, artikel 63, stk. 3, litra a) og b), og artikel 66 og 95 sammenholdt med artikel 300, stk. 2, første afsnit, andet punktum
87.	2008/910/EF: Rådets beslutning af 27. november 2008 om ændring af del 1 og del 2 i Schengenkonventionsnettet (tekniske specifikationer) (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	Rådets forordning (EF) nr. 789/2001 af 24. april 2001 om at forbeholde Rådet gennemførelsesbeføjelserne vedrørende visse detailbestemmelser og konkrete procedurer i forbindelse med behandling af visumansøgninger
88.	Europa-Parlamentets og Rådets beslutning nr. 586/2008/EF af 17. juni 2008 om ændring af beslutning nr. 896/2006/EF om indførelse af en forenklet	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 62, nr. 2, litra a)

	ordning for personkontrol ved de ydre grænser på grundlag af medlemsstaternes ensidige anerkendelse af visse opholdstilladelser udstedt af Schweiz og Liechtenstein i forbindelse med transit gennem deres område (Schengen)		
89.	2009/756/EF: Kommissionens beslutning af 9. oktober 2009 om specifikationer for opløsningen for og brugen af fingeraftryk til biometrisk identifikation og verifikation i visuminformationssystemet (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 767/2008 af 9. juli 2008 om visuminformationssystemet (VIS)
90.	2009/1024/EU: Rådets afgørelse af 22. december 2009 om ændring af Schengenkonsultationsnettet (tekniske specifikationer) (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	Rådets forordning (EF) nr. 789/2001 af 24. april 2001 om at forbeholde Rådet gennemførelsesbeføjelserne vedrørende visse detailbestemmelser og konkrete procedurer i forbindelse med behandling af visumansøgninger
91.	2010/491/EF: Rådets afgørelse af 27. juli 2009 om undertegnelse på Fællesskabets vegne af aftalen mellem Det Europæiske Fællesskab på den ene side og Det Schweiziske Forbund og Fyrstendømmet Liechtenstein på den anden side om vilkårene for disse staters deltagelse i Det Europæiske Agentur for Forvaltning af det Operative Samarbejde ved EU-medlemsstaternes Ydre Grænser (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 62, stk. 2, litra a), og artikel 66, sammenholdt med artikel 300, stk. 2, første afsnit, første punktum
92.	Rådets afgørelse af 30. november 2009 om undertegnelse på Det Europæiske Fællesskabs vegne og om midlertidig anvendelse af aftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og Republikken Island, Kongeriget Norge, Det Schweiziske Forbund og Fyrsten-	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	EF-Traktatens artikel 62, stk. 2, sammenholdt med artikel 300, stk. 2, første af-

	dømmet Liechtenstein om supplerende regler om Fonden for De Ydre Grænser for perioden 2007-2013 (Schengen)		snit, første punktum
93.	2012/192/EU: Rådets afgørelse af 12. juli 2010 om undertegnelse på Unionens vegne af ordningen mellem Den Europæiske Union og Republikken Island, Fyrstendømmet Liechtenstein, Kongeriget Norge og Det Schweiziske Forbund om disse staters deltagelse i arbejdet i de udvalg, der bistår Europa-Kommissionen i udøvelsen af dens gennemførelsesbeføjelser, hvad angår gennemførelsen, anvendelsen og udviklingen af Schengenreglerne (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	Traktatens artikel 74, 77 og 79 sammenholdt med artikel 218, stk. 5
94.	2010/490/EU: Rådets afgørelse af 26. juli 2010 om indgåelse på Unionens vegne af aftalen mellem Det Europæiske Fællesskab på den ene side og Det Schweiziske Forbund og Fyrstendømmet Liechtenstein på den anden side om vilkårene for disse staters deltagelse i Det Europæiske Agentur for Forvaltning af det Operative Samarbejde ved EU-medlemsstaternes Ydre Grænser (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	Traktatens artikel 77, stk. 2, litra b), og artikel 74, sammenholdt med artikel 218, stk. 6, litra a), nr. v)
95.	Rådets afgørelse af 7. marts 2011 om indgåelse, på Den Europæiske Unions vegne, af protokollen mellem Den Europæiske Union, Det Europæiske Fællesskab, Det Schweiziske Forbund og Fyrstendømmet Liechtenstein om Fyrstendømmet Liechtensteins tiltrædelse af aftalen mellem Den Europæiske Union, Det Europæiske Fællesskab og Det Schweiziske Forbund om Det Schweiziske Forbunds associering i gennemførelsen, anvendelsen og udviklingen af Schengenreglerne, navnlig for så vidt angår afskaffelsen af kontrollen ved de indre grænser og personbevægelser (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	Traktatens artikel 16, artikel 74, artikel 77, stk. 2, og artikel 79, stk. 2, litra a) og c), sammenholdt med artikel 218, stk. 6, litra a)
96.	Rådets afgørelse af 7. marts 2011 om indgåelse, på Den Europæiske Unions vegne, af protokollen mellem Den Europæiske Union, Det Europæiske Fællesskab, Det Schweiziske Forbund og Fyrstendømmet Liechtenstein om Fyrstendømmet Liechtensteins tiltrædelse af aftalen mellem Den Europæiske Union, Det Europæiske Fællesskab og Det Schweiziske Forbund om Det Schweiziske Forbunds associering i gennemførelsen, anvendelsen og udviklingen af	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring Retligt samarbejde i straffesager Politisamarbejde	Traktatens artikel 16, artikel 79, stk. 2, litra c), artikel 82, stk. 1, litra b) og d), artikel 87, stk. 2 og 3, artikel 89 og artikel 114 sammen-

	Schengenreglerne, navnlig for så vidt angår retligt samarbejde i straffesager og politisamarbejde (Schengen)		holdt med artikel 218, stk. 6, litra a)
97.	2011/305/EU: Rådets afgørelse af 21. marts 2011 om indgåelse på Den Europæiske Unions vegne af en aftale mellem Det Europæiske Fællesskab og Republikken Island, Kongeriget Norge, Det Schweiziske Forbund og Fyrstendømmet Liechtenstein om supplerende regler om Fonden for De Ydre Grænser for perioden 2007-2013 (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	Traktatens artikel 77, stk. 2, litra d), sammenholdt med artikel 218, stk. 6, litra a), nr. v)
98.	2011/369/EU: Rådets afgørelse af 9. juni 2011 om ændring af Schengenkonsultationsnettet (tekniske specifikationer) (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	Rådets forordning (EF) nr. 789/2001 af 24. april 2001 om at forbeholde Rådet gennemførelsesbeføjelserne vedrørende visse detailbestemmelser og konkrete procedurer i forbindelse med behandling af visumansøgninger
99.	Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 1105/2011/EU af 25. oktober 2011 om listen over rejsedokumenter, der giver indehaveren ret til at passere de ydre grænser, og som kan forsynes med et visum, og om oprettelse af en mekanisme til at opstille denne liste (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	Traktatens artikel 77, stk. 2
100.	2012/193/EU: Rådets afgørelse af 13. marts 2012 om indgåelse på Unionens vegne af ordningen mellem Den Europæiske Union og Republikken Island, Fyrstendømmet Liechtenstein, Kongeriget Norge og Det Schweiziske Forbund om disse staters deltagelse i arbejdet i de udvalg, der bistår Europa-Kommissionen i udøvelsen af dens gennemførelsesbeføjelser, hvad angår gennemførelsen, anvendelsen og udviklingen af Schengenreglerne (Schengen)	Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	Traktatens artikel 74, 77 og 79 sammenholdt med artikel 218, stk. 6, litra a)

Retligt samarbejde i straffesager og politisamarbejde

Forordninger			
101.	Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 513/2014 af 16. april 2014 om oprettelse af et instrument for finansiel støtte til politisamarbejde, forebyggelse og bekæmpelse af kriminalitet samt krisestyring som en del af Fonden for Intern Sikkerhed og om ophævelse af Rådets afgørelse 2007/125/RIA	Retligt samarbejde i straffesager Politisamarbejde	Traktatens artikel 82, stk. 1, artikel 84 og artikel 87, stk. 2
102.	Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 543/2014 af 15. maj 2014 om ændring af Rådets afgørelse 2005/681/RIA om oprettelse af Det Europæiske Politiakademi (Cepol)	Politisamarbejde	Traktatens artikel 87, stk. 2, litra b)